

**Izvješće o radu Ureda potpredsjednice
Vlade Republike Hrvatske (30. srpnja 2020.
- 15. travnja 2024.)**

I. UVODNA NAPOMENA

Ovo Izvješće izrađeno je u izrađeno je u svrhu ispunjavanja obveze utvrđene člankom 2. stavkom 2. Zakona o postupku primopredaje vlasti („Narodne novine“, broj 94/04, 17/07, 91/10 i 22/13). Izvješće obuhvaća pregled rada Ureda tijekom mandata Borisa Miloševića kao potpredsjednika Vlade od 30. srpnja 2020. do 29. travnja 2022. te u mandatu Anje Šimprage kao potpredsjednice Vlade od 29. travnja 2022. zaključno sa 15. travnja 2024.

II. URED POTPREDSJEDNICE VLADE

1. O Uredu

Ured potpredsjednice Vlade osnovan je Uredbom o Uredu potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 88/20) kojom su pobliže propisani djelokrug, okvirni broj potrebnih državnih službenika i druga pitanja od značaja za rad Ureda.

Člankom 2. Uredbe propisano je da Ured obavlja savjetodavne, analitičke, stručne i administrativne poslove za potrebe potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske, a osobito poslove:

- stručne obrade i pripreme materijala potrebnih za sudjelovanje potpredsjednice Vlade u radu stalnih radnih tijela Vlade Republike Hrvatske, Užeg kabineta Vlade, Vlade i Hrvatskoga sabora
- izrade prijedloga akata koji se predlažu Vladi na donošenje
- pripreme sastanaka te izrade materijala potrebnih za sudjelovanje potpredsjednice Vlade na sastancima
- stručne pripreme i organizacije posjeta i sastanaka potpredsjednice Vlade u zemlji i inozemstvu
- koordinacije aktivnosti potpredsjednice Vlade
- suradnje s tijelima državne uprave, jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave, predstavništvima međunarodnih institucija u Republici Hrvatskoj i organizacijama civilnoga društva
- praćenja izrade i provedbe strateških dokumenata i akcijskih planova u upravnim područjima iz djelokruga potpredsjednice Vlade
- sudjelovanja u radu radnih skupina, povjerenstava i savjeta
- sudjelovanja na konferencijama, stručnim skupovima i javnim manifestacijama
- postupanja po predstavkama, molbama, upitima i drugim podnescima fizičkih i pravnih osoba upućenim potpredsjednici Vlade
- druge poslove po nalogu potpredsjednice Vlade

Uredbom je također određeno da opće, tehničke, pomoćne i informatičke poslove te poslove uredskog poslovanja za potrebe Ureda obavlja Glavno tajništvo Vlade, a financijsko-računovodstvene poslove, poslove planiranja, pripreme, kontrole i izvršenja proračuna te poslove javne nabave i voznog parka obavlja Ured za opće poslove Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske.

Uredbom je određen okvirni broj od šest državnih službenika koji obavljaju poslove Ureda.

Uredbom o izmjeni uredbe o Uredu potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske, od 12. svibnja 2022. (Narodne novine, br. 55/22), usklađen je naziv Ureda u Ured potpredsjednice Vlade

Republike Hrvatske te su preciznije i potpunije utvrđeni poslovi Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske.

2. Proračun

- 2020. - izvršenje: 269.745,00 HRK
- 2021. - izvršenje: 1.001.036,05 HRK
- 2022. - izvršenje: 1.093.242,96 HRK
- 2023. - konačni plan: 130.906,09 EUR
- 2024. - plan: 197.718 EUR

3. Predmeti

Broj neupravnih predmeta po godinama:

2020. – 104

2021. – 228

2022. – 150

2023. – 86

2024. – 35

Boj upravnih predmeta po godinama:

2020. – 3

2021. – 4

2022. – 8

2023. – 4

2024. – 5

Tijekom navedenog mandata Ured potpredsjednice Vlade nije sudjelovao u sudskim sporovima.

Broj neriješenih		
Neupravnih predmeta	Upravnih predmeta (UP I, UP II)	Sudskih sporova
313	5	0

4. Državni službenici u Uredu

U Uredu je sistematizirano šest radnih mjesta: predstojnik, administrativna tajnica, tri savjetnika i stručni suradnik), od kojih su popunjena četiri:

- Nemanja Relić, ovlašten za obavljanje poslova predstojnika Ureda (privremeno premješten iz Ureda za udruge s 27. kolovoza 2020.)
- Viktor Koska, savjetnik u Uredu potpredsjednice Vlade (privremeno premješten iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije s 1. listopada 2020.)

- Vinka Zonjić, administrativna tajnica (privremeno premještena iz Ministarstva turizma i sporta s 18. kolovoza 2020.)
- Dalibor Šemper, savjetnik u Uredu potpredsjednice Vlade

Brojčani pokazatelji rada Ureda potpredsjednice Vlade

Prijedlozi akata koje je Vlada donijela na prijedlog Ureda:

1. Prijedlog odluke o izradi operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2020. – 2024., 3.9.2020.
2. Prijedlog odluke o donošenju Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2021. - 2024., 30.12.2020.
3. Prijedlog zaključka o revitalizaciji zaseoka Grubori u Šibensko-kninskoj županiji, 19.8.2021.
4. Prijedlog odluke o osnivanju Savjeta za ljudska prava, 10.12.2021.

Potpredsjednica i potpredsjednik Vlade i predstavnici Ureda sudjelovali su u radu 27 povjerenstava i radnih skupina:

1. Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske, u dijelu koji se odnosi na otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije
2. Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine
3. Savjet za ljudska prava
4. Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima
5. Povjerenstvo za dodjelu beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su pogođene posljedicama razornih potresa na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Sisačko–moslavačke županije i Karlovačke županije za sanaciju šteta od potresa
6. Stalno povjerenstvo za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo
7. Savjet inicijative Partnerstva za otvorenu vlast
8. Savjet za razvoj civilnoga društva
9. Radna skupina za izradu prijedloga Nacionalnog plana za prava djece u Republici Hrvatskoj, za razdoblje od 2021. do 2026. godine
10. Radna skupina za praćenje zločina iz mržnje
11. Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine
12. Upravljački odbor za izradu Nacionalne razvojne strategije RH do 2030.

13. Radna skupina za izradu Prijedloga strategije demografske revitalizacije Republike Hrvatske do 2031. godine
14. Radna skupina za izradu Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2021. do 2027.
15. Komisije za utvrđivanje popisa vlasnika obiteljskih kuća u zaseoku Grubori koji ostvaruju pravo na sanaciju, obnovu i izgradnju obiteljskih kuća
16. Radna skupina za izradu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.
17. Radna skupina za provedbu aktivnosti 2.2.13. u Operativnim programima nacionalnih manjina za razdoblje 2021.-2024.
18. Povjerenstvo za utvrđivanje zapreke iz članka 5. Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata
19. Međuresorna radna skupina za provedbu aktivnosti s ciljem pružanja humanitarne pomoći, prihvata i zbrinjavanja izbjeglog stanovništva iz Ukrajine
20. Radna skupina za pripremu i koordinaciju hrvatskog predsjedanja Međunarodnim savezom za sjećanje na Holokaust – IHRA
21. Međuresorna radna skupina za pripremu, organizaciju i provedbu obilježavanja godine Nikole Tesle
22. Međuresorna radna skupina za izradu Nacrta prijedloga zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira
23. Stručna radna skupina u provedbi projekta "e-Savjetovanja – proširenja, nadgradnje i unaprjeđenje zakonodavnih procesa savjetovanja s javnošću"
24. Radna skupina za izradu Protokola postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita
25. Međuresorna radna skupina za izradu Nacrta prijedloga dokumenta o imigracijskoj politici Republike Hrvatske
26. Radna skupina za izradu Nacrta Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije 2024. – 2025.
27. Radna skupina za izradu Nacionalnog izvješća o provedbi Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje ("Sveobuhvatan pregled stanja na nacionalnoj razini Peking +30")

Potpredsjednik i potpredsjednica Vlade održali su 44 susreta s veleposlasticima i predstavnicima drugih država i međunarodnih organizacija. Sastanci su održani s veleposlasticima i predstavnicima SAD-a, Francuske, Ujedinjenog Kraljevstva, Njemačke, Italije, Izraela,

Ukrajine, Norveške, Mađarske, Kanade, Irske, Austrije, Portugala, Japana, Bugarske, Srbije, Nizozemske, Švicarske, Turske, Švedske, te predstavnicama Memorijalnog muzeja Holokausta u Washingtonu, UNICEF-a za Hrvatsku i UNHCR-a za Hrvatsku. Održan je i sastanak s g. Gabrielom Escobarom, zamjenikom pomoćnika državnog tajnika i posebnim izaslanikom SAD-a za Zapadni Balkan.

Na sastancima je raspravljano o položaju nacionalnih manjina u RH s posebnim naglaskom na srpsku nacionalnu manjinu te o stanju u hrvatskom društvu u pogledu međunacionalnih odnosa. Također je raspravljano o aktualnim temama u Hrvatskoj, regiji i svijetu.

III. STANJE OBAVLJANJA POSLOVA UREDA

1. Koordinacija za društvene djelatnosti i ljudska prava

Na temelju Odluke o imenovanju članova stalnih radnih tijela Vlade Republike Hrvatske potpredsjednica predsjedava Koordinacijom za društvene djelatnosti i ljudska prava (KDD). Koordinacija je nadležna (matična ili kolokvijalno "prva") za sljedeće resore:

- Ministarstvo zdravstva
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Ministarstvo kulture i medija (u dijelu poslova kulture, za medije je nadležna Koordinacija za gospodarstvo (KG))
- Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (u dijelu poslova obitelji i socijalne politike, za rad i mirovinski sustav je nadležna KG)
- Ministarstvo turizma i sporta (u dijelu za sport, za turizam je nadležna KG)
- Središnji državni ured za demografiju i mlade
- stalni članovi KDD su još Ministarstvo financija, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova i Ministarstvo pravosuđa i uprave

Stručne poslove KDD obavlja Ured Koordinacije za društvene djelatnosti i ljudska prava koji je ustrojstveni dio Glavnog tajništva Vlade.

Koordinacija za društvene djelatnosti i ljudska prava je u ovom mandatu održala 181 sjednicu.

2. Operativni programi nacionalnih manjina za razdoblje 2021. – 2024.

Programom Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024. utvrđeno je da će Vlada nastaviti promovirati kulturu tolerancije, dosljedno provoditi politiku vladavine prava i prava nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i zakonima.

Vlada je 30. prosinca 2020. godine donijela Odluku o donošenju Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2021. – 2024. kojima se određuju mehanizmi osiguranja zaštite prava nacionalnih manjina te podrške djelovanju njihovih tijela, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i drugim posebnim propisima kojima će se nastaviti dosljedno štiti i unaprjeđivati ljudska i manjinska prava te su određeni rokovi i nositelji

provedbenih aktivnosti. Ured potpredsjednika Vlade aktivno je radio na izradi Operativnih programa te koordinirao rad svih uključenih dionika.

Operativni programi za nacionalne manjine sastoje se od Operativnog programa za zaštitu i unaprjeđenje postojeće razine prava svih nacionalnih manjina, koji sadrži 46 aktivnosti koje se odnose na sve nacionalne manjine koje su navedene u Izvorišnim osnovama Ustava Republike Hrvatske, te od posebnih operativnih programa koji sadrže ukupno 113 aktivnosti koje se odnose na pojedine nacionalne manjine s obzirom na njihove specifičnosti i potrebe unaprjeđenja postojeće razine njihove zaštite. Posebni operativni programi izrađeni su za srpsku, talijansku, češku, slovačku, mađarsku, albansku, bošnjačku, crnogorsku, makedonsku, slovensku, romsku, austrijsku, njemačku, poljsku, rusinsku, rusku, tursku, ukrajinsku i židovsku nacionalnu manjinu.

U izradi su sudjelovala nadležna tijela državne uprave te zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, sukladno Odluci Vlade, KLASA: 022-03/02-04/323, URBROJ: 50301-04/12-20-03, od 3. rujna 2020. godine.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina zadužen je Vladi dostavljati izvješće o provođenju Operativnih programa do kraja veljače za prethodnu godinu. Do sada su izrađena dva izvješća o provedbi Operativnih programa:

- Izvješće o provedbi Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2021.-2024., za 2021. godinu usvojeno od strane Vlade na sjednici održanoj 15. lipnja 2022.
- Izvješće o provedbi Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2021.-2024., za 2022. godinu usvojeno od strane Vlade na sjednici održanoj 27. rujna 2023.

Izvješće o provedbi Operativnih programa za 2023. je u završnoj fazi izrade, odnosno u fazi prikupljanja suglasnosti od nadležnih tijela prije slanje prema Vladi na usvajanje.

Kao ključna postignuća Operativnih programa za razdoblje 2021.-2024. možemo izdvojiti kontinuirano praćenje implementacije prava nacionalnih manjina u RH te povećanje izdvajanja sredstava za programe i projekte nacionalnih manjina. Kroz provedbu Operativnih programa konkretni pomaci su vidljivi u razvoju manjinskih modela obrazovanja i svih potrebnih nastavnih materijala kao i podrške nastavnicima. Izrađena je analiza obrazovne politike u odnosu na doprinos pripadnika nacionalnih manjina hrvatskoj politici, kulturi, umjetnosti, gospodarstvu, znanosti i društvu općenito a kontinuirano se provedi program za financiranje projekata lokalne infrastrukture i ruralnog razvoja na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina, čime se unaprjeđuju životni uvjeti za nacionalne manjine ali i razvijaju slabije razvijena područja u Republici Hrvatskoj. Sukladno mjeri iz Operativnih programa donesen je novi Protokol o postupanju u slučaju zločina iz mržnje a utvrđene su specifične aktivnosti i mjere za svaku od 22 nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

U sklopu Operativnog programa za zaštitu i unaprjeđenje postojeće razine prava svih nacionalnih manjina, u sklopu mjere 2.2. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina, definirana je **Aktivnost 2.2.13.** kojom se Vlada Republike Hrvatske obvezuje izraditi analizu obrazovne politike u odnosu na doprinos pripadnika nacionalnih manjina hrvatskoj politici, kulturi, umjetnosti, gospodarstvu, znanosti i društvu općenito s ciljem da se u budućoj reformi obrazovnih programa značajna imena pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskoj povijesti, kao i datumi i činjenice koje su vezane za njihov doprinos, uključe u kulturnu, obrazovnu i drugu politiku. Nositelj ove aktivnosti bio je Ured potpredsjednice Vlade.

Izmjene i dopune Operativnih programa:

Zbog promjene okolnosti i novih izazova s kojima se suočava hrvatsko društvo bilo je nužno pristupiti izmjenama i dopunama postojećih Operativnih programa, a radi nastavka kontinuiranog rada Vlade na unaprjeđivanju postojeće razine zaštite prava nacionalnih manjina

Izmjenama i dopunama Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2021. - 2024. predloženo je devet novih aktivnosti, dok se osam aktivnosti mijenja ili dopunjuje, a ostale predložene izmjene odnose se na promjenu rokova provedbe aktivnosti ili dodavanje nositelja kod pojedinih aktivnosti.

Nove aktivnosti su predložene u dijelu koji se odnosi na Operativne programe za sve nacionalne manjine, i to u području odgoja i obrazovanja, ostvarivanja kulturne autonomije, samoorganiziranja i udruživanja radi ostvarivanja zajedničkih interesa za unaprjeđena razvojnih programa na području gdje žive pripadnici nacionalnih manjina.

Također, nove aktivnosti su predložene i u posebnim operativnim programima, kao što su Operativni programi za talijansku nacionalnu manjinu u dijelu koji se odnosi na unaprjeđenje sustava financiranja udruga talijanske nacionalne manjine i priznanje Istro-mletačkog narječja; Operativni programi za albansku, bošnjačku, crnogorsku, makedonsku i slovensku nacionalnu manjinu, u dijelu koji se odnosi na pronalaženje prostora ili izgradnju novih objekata za ustanove albanske i slovenske nacionalne manjine te Operativni programi za romsku nacionalnu manjinu vezano uz uređenje ustanova romske nacionalne manjine i obilježavanje stradanja Roma u Drugom svjetskom ratu.

Izmjene i dopune Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2021. - 2024. usvojene su na sjednici Vlade održanoj 21. lipnja 2022.

3. Analiza predstavljanja nacionalnih manjina u udžbenicima i kurikularnim dokumentima Republike Hrvatske

U Operativnim programima za nacionalne manjine za razdoblje 2021.- 2024, u sklopu mjere 2.2. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina, definirana je Aktivnost 2.2.13. kojom se Vlada Republike Hrvatske obvezuje izraditi analizu obrazovne politike u odnosu na doprinos pripadnika nacionalnih manjina hrvatskoj politici, kulturi, umjetnosti, gospodarstvu, znanosti i društvu općenito s ciljem da se u budućoj reformi obrazovnih programa značajna imena pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskoj povijesti, kao i datumi i činjenice koje su vezane za njihov doprinos, uključe u kulturnu, obrazovnu i drugu politiku. Nositelj ove aktivnosti bio je Ured potpredsjednice Vlade

Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, Odlukom od 22. studenoga 2021., osnovao je Radnu skupinu za provedbu aktivnosti 2.2.13. te objavio Poziv za iskaz interesa za provedbu istraživanja i izradu analize u svrhu realizacije aktivnosti 2.2.13. Nastavno na Poziv za iskaz interesa, Radna skupina je u ožujku 2022. godine, u skladu s kriterijima javnog Poziva, odabrala ponudu dr.sc. Dejana Stjepanovića (Sveučilište u Dundeeju) kao najbolju za provedbu istraživanja.

Istraživanjem je analizirana vidljivost (kvantitativna zastupljenost) nacionalnih manjina i njihov prikaz te kvalitativni kontekst u kojem su predstavljene nacionalne manjine u udžbenicima osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj. U sklopu istraživanja provedena

je analiza udžbenika za nastavu na hrvatskom jeziku iz Hrvatskog jezika, Glazbene kulture, Glazbene umjetnosti, Likovne kulture, Likovne umjetnosti, Prirode i društva, Povijesti, Geografije, Etike i Politike i gospodarstva. S obzirom na ograničenja istraživanja kao što su vrijeme i dostupnost udžbenika, primarno su analizirane romska, srpska, talijanska i mađarska nacionalna manjina, a studija donosi i preporuke u skladu s europskom praksom, usmjerene na državne organizacije, škole, izdavače i znanstvenu zajednicu.

Krajem 2022. godine rezultati istraživanja su prezentirani članovima radne skupine i izdani u publikaciji pod nazivom Analiza predstavljanja nacionalnih manjina u udžbenicima i kurikularnim dokumentima.

14. ožujka 2023. u Kući Europe u Zagreb, održano je javno predstavljanje publikacije "Analiza predstavljanja nacionalnih manjina u udžbenicima i kurikularnim dokumentima Republike Hrvatske" u organizaciji Ureda potpredsjednice Vlade. U raspravi o istraživanju, publikaciji i daljnim preporukama za unaprjeđenje uključivanja tema važnih za nacionalne manjine u udžbenike i kurikularne dokumente Republike Hrvatske, sudjelovali su, uz prof. Stjepanovića, Nandor Čapo, ravnatelj Uprave za nacionalne manjine, prof. dr. sc. Nebojša Blanuša sa Fakulteta političkih znanosti, Sveučilišta u Zagrebu i Nina Čolović, voditeljica Odjela za obrazovanje Srpskog narodnog vijeća.

Preporuka Ureda je da se nastavno na objavljene rezultate provedenog istraživanja izrade pomoćni nastavni materijali za nastavnike, kako bi integrirali sadržaje o nacionalnim manjinama u skladu s preporukama publikacije. Nastavni materijali uključivali bi katalog s ključnim imenima istaknutih pripadnika nacionalnih manjina te ključnih datuma važnih za promidžbu doprinosa nacionalnih manjina hrvatskoj kulturi i društvu.

4. Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina

Vlada Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 155/02., 47/10., 80/10. i 93/11.) redovito podnosi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina.

Za izradu Izvješća zadužen je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske aktivno sudjeluje u pripremi Izvješća kroz koordinirajuće aktivnosti između ključnih dionika koji sudjeluju u provedbi Zakona te kroz analitičke poslove i davanje komentara nadležnim tijelima o ostvarenim ishodima i izazovima u provedbi Zakona.

Izvješće za 2023. je u fazi prikupljanja očitavanja na tekst Izvješća od strane nadležnih tijela nakon čega će biti dostavljeno Vladi na usvajanje te upućeno Hrvatskome saboru.

U prosincu 2022. obilježeno je 20 godina od donošenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Ured potpredsjednice Vlade time je povodom organizirao međunarodnu konferenciju „**Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina 20 godina poslije: politička zastupljenost nacionalnih manjina kao preduvjet za jačanje manjinskih prava**“ a više o konferenciji dostupno je pod točkom 29.

5. Popis stanovništva 2021.

Ured potpredsjednika održao je sastanak s predstavnicima Državnog zavoda za statistiku 3. rujna 2020. na temu organizacije Popisa stanovništva iz perspektive nacionalnih manjina. Sukladno sastanku DZS je uputio Uredu potpredsjednika Nacrt organizacijskih uputa za provedbu Popisa stanovništva 2021. DZS je osigurao razmjernu zastupljenost nacionalnih manjina u sklopu odabira popisivača i koordinatora.

U popisnom Upitniku za Popis 2021. nisu unaprijed bili ponuđeni odgovori za narodnost i vjeru jer su pitanja o narodnosti i vjeri bila – otvorena pitanja i osoba se mogla slobodno izjasniti i napisati odgovor. To je značajan napredak u odnosu na prijašnji Popis 2011. kada su bila poluzatvorena pitanja s unaprijed upisanim modalitetima najčešće narodnosti i vjerske pripadnosti te modalitetom „ostalo“.

Rezultati Popisa 2021. ukazuju na značajan pad ukupnog stanovništva Republici Hrvatskoj što se odrazilo i na manjinskim zajednicama.

Od 22 nacionalne manjine njih 16 je zabilježilo pad broja pripadnika, dok samo šest manjina bilježi brojčani rast. Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011.godine broj pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj bio je 328.738, dok prema Popisu 2021. iznosi 240.079, dakle 88.659 pripadnika manje ili ti 26.79%. u odnosu na 2011. godinu kada je pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj bilo 7,67%, 2021.godine ih je bilo 6,20% što je za 1,47% manje. Iz rezultata Popisa 2021. proizlazi da je u Republici Hrvatskoj popisano 3.871.833 stanovnika od čega 240.079 pripadnika nacionalnih manjina, kako slijedi: Albanaca 13.817 (0,36%), Austrijanaca 365 (0,01%), Bošnjaka 24.131 (0,62%), Bugara 262 (0,01%), Crnogoraca 3.127 (0,08%), Čeha 7.862 (0,20%), Mađara 10.315 (0,27%), Makedonaca 3.555 (0,09%), Nijemaca 3.034 (0,08%), Poljaka 657 (0,02%), Roma 17.980 (0,46%), Rumunja 337 (0,01%), Rusa 1.481 (0,04%), Rusina 1.343 (0,03%) Slovaka, 3.688 (0,10%), Slovenaca 7.729 (0,20%), Srba 123.892 (3,20%), Talijana 13.763 (0,36%), Turaka 404 (0,01%), Ukrajinaca 1.905 (0,05%), Vlaha 22 (0,00%) i Židova 410 (0,01%). Prema vjerskoj pripadnosti, katolika je 78,97%, protestanata 0,26%, ostalih kršćana 4,84%, Židova 0,01%, pravoslavaca 3,32%, istočnih religija 0,9%, ostalih religija 0,96%, muslimana 1,32%, agnostika i skeptika 1,68%, osoba koje nisu vjernici i ateista ima 4,71%, dok se 1,72% osoba nije željelo izjasniti na pitanje o vjeri, a nepoznato je 2,14%. Prema materinskom jeziku 95,25% osoba izjasnilo se da im je materinski jezik hrvatski, a 1,16% osoba izjasnilo se da im je materinski jezik srpski. Udio osoba s nekim drugim materinskim jezikom pojedinačno je manji od 1,00%. Od ukupnog broja stanovnika Republike Hrvatske njih 99,24% ima hrvatsko državljanstvo dok je stranih državljana 0,74%.

6. Savjet za ljudska prava

Savjet za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske osnovan je Odlukom o osnivanju Savjeta za ljudska prava („Narodne novine“, br. 136/121.) na inicijativu Ureda potpredsjednika Vlade. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 20. siječnja 2022. donijela Rješenje o imenovanju predsjednika, članova i zamjenika članova Savjeta za ljudska prava. Predsjednika, članove i zamjenike članova Savjeta imenuje Vlada Republike Hrvatske na razdoblje od tri godine. Savjet na kraju mandata podnosi Izvješće o radu Vladi.

Savjet za ljudska prava je međuresorno i savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske za pitanja ljudskih prava. Savjet ima 18 članova, a čine ga predstavnici tijela državne uprave te predstavnici udruga i drugih organizacija civilnoga društva koje su posvećene razvoju i promicanju ljudskih prava u Republici Hrvatskoj. Potpredsjednik Vlade nadležan za ljudska prava je predsjednik Savjeta za ljudska prava.

Inicijativa za osnivanje Savjeta za ljudska prava naslanja se na političku tradiciju postojanja posebnog međuresornog tijela koje bi Vladi Republici Hrvatske pomoglo u nastojanjima da što konstruktivnije i efikasnije prepozna te reagira na nove izazove ljudskim pravima, kako na nacionalnoj tako i na globalnoj razini. Razorni potresi koji su pogodili Grad Zagreb i Zagrebačku, Sisačko-moslavačku, Karlovačku i Krapinsko-zagorsku županiju, kao i posljedice krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, pred hrvatsko društvo postavljaju nove izazove u poštivanju ljudskih prava, ali i ponovno otvaraju neka pitanja koja su se smatrala apsolviranima u konsolidiranim parlamentarnim demokracijama. Izazovi poput migracijske krize, rasta popularnosti radikalnih političkih projekata i pokreta, kao i ekspanzije govora mržnje, lažnih vijesti i teorija zavjera u javnom prostoru, zahtijevaju snažnu predanost Vlade Republike Hrvatske promidžbi ljudskih prava i zaštiti najranjivijih društvenih skupina. Stoga, osnivanje Savjeta za ljudska prava predstavlja važan operativni doprinos provedbi ovih ciljeva, kao i snažan simbolički izraz predanosti Vlade Republike Hrvatske zaštiti ljudskih prava.

Odlukom Vlade osnovan je Savjet za ljudska prava, određene su zadaće i sastav Savjeta. Poslovnik Savjeta, koji je usvojen na 1. sjednici Savjeta, uređuje način rada i odlučivanja Savjeta.¹

Sukladno Odluci o osnivanju Savjeta, sjednice Savjeta se održavaju po potrebi, a najmanje jednom u šest mjeseci. Stručne i administrativne poslove za rad Savjeta obavlja Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Od osnivanja Savjeta, održano je 7 sjednica Savjeta. 18. ožujka 2022. održana je 1., konstituirajuća, sjednica Savjeta za ljudska prava. Na sjednici Savjeta sudjelovale su pučka pravobraniteljica, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom i pravobraniteljica za djecu koje su članovima Savjeta iznijele pregled stanja u područjima ljudskih prava iz njihovog djelokruga. Državna tajnica u Ministarstvu unutarnjih poslova Irena Petrijević, informirala je Savjet o tijeku prihvata i zbrinjavanja izbjeglica iz Ukrajine, kao i o aktivnostima Međuresorne radne skupine za provedbu aktivnosti prihvata i zbrinjavanja izbjeglog stanovništva iz Ukrajine.

2. sjednica održana je 25. travnja 2022. Savjet je na sjednici raspravio Izvješće pučke pravobraniteljice za 2021. i Preporuke koje su sadržane u navedenom Izvješću. Zastupnica Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava Štefica Stažnik, dala je pregled izvršenja presuda ESLJP u tijelima državne uprave.

3. sjednica održana je 30. rujna 2022. Budući da se 1. listopada obilježava Međunarodni dan starijih osoba, a prema podacima iz popisa stanovništva za 2021. u Hrvatskoj živi 22,45% stanovništva u dobi od 65 i više godina, na sjednici se raspravljalo o pravima osoba starije životne dobi. Helena Štimac Radin, ravnateljica Ureda za ravnopravnost spolova, predstavila je članovima Savjeta Nacrt Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2022.

---

¹ Više informacija o radu Savjeta za ljudska prava kao i popis članova Savjeta dostupno je na poveznici: <https://ljudskaprava.gov.hr/savjet-za-ljudska-prava/1061>

do 2027. te pripadajućeg Akcijskog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2022. do 2024. godine.

4. sjednica održana je 20. prosinca 2022. Na sjednici je predstavljen Prijedlog Nacionalnog plana zaštite i promicanje ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2022. do 2027. godine te Prijedlog Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2022. do 2023. i Prijedlog Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2022. do 2023.

Članovi Savjeta u sklopu 5. sjednice, održane 18. travnja 2023., raspravljali su o suzbijanju zločina iz mržnje i govora mržnje u Republici Hrvatskoj. Predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstva unutarnjih poslova, Ureda zastupnice RH pred Europskim sudom za ljudska prava te predstavnici civilnoga društva i profesorica Maja Munivrana s Pravog fakulteta u Zagrebu održali su izlaganja na navedenu temu. U raspravi je istaknuto da je iz svih dostupnih podataka o govoru mržnje odnosno zločinima iz mržnje u Hrvatskoj vidljivo da su žrtve ovih djela u najvećem broju pripadnici ugroženih skupina i to prvenstveno Srbi, Romi i pripadnici LGBT zajednice, te da su počinitelji vrlo mladi. Sudionici su se na sjednici složili da Republika Hrvatska ima kvalitetan zakonodavni okvir vezan za suzbijanje govora mržnje i zločina iz mržnje, no da je potrebno ulagati daljnje napore u edukaciju, kako javnosti tako i svih dionika u sustavu.

6. sjednica Savjeta održana je 11. srpnja 2023. u zgradi Vlade Republike Hrvatske. Središnja točka 6. sjednica Savjeta za ljudska prava bila je: Saniranje posljedica razornih potresa koji su pogodili Republiku Hrvatsku u kontekstu ljudskih prava. Državni tajnik u Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i države imovne Domagoj Orlić upoznao je članove Savjeta sa aktivnostima koje ministarstvo poduzima po pitanju saniranja posljedica potresa, kao i sa glavnim projektima koji su u tijeku te modelima obnove. Istaknuo je da Republika Hrvatska je s 9. lipnjem 2023. godine iskoristila obje alokacije Fonda solidarnosti za zagrebački i petrinjski potres u iznosu većem od milijardu eura. Naglasio je i da će se u državnom proračunu osigurati sredstva za nastavak obnove.

Predstavnici Koordinacije humanitaraca Sisačko-moslavačke županije predstavili su dokumente koje su izradili, Procjenu humanitarnih potreba na prostoru Sisačko-moslavačke županije te Humanitarni interventni plan.

U raspravi koja je uslijedila, predstavnici Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine odgovarali su na pitanja i zapažanja Pučke pravobraniteljice te organizacija civilnoga društva koje su aktivno sudjelovale u saniranju posljedica potresa.

Na sjednici je zaključeno da je potrebno iskustva iz ove krize koja je zadesila Republiku Hrvatsku iskoristiti da se unaprijedi sustav odgovora na krizne situacije te da vrijedne lekcije iz rada na potresom pogođenim područjima treba implementirati u sustav odgovora na krizne situacije. Zaključno je potpredsjednica Vlade i predsjednica Savjeta za ljudska prava pozvala sva nadležna tijela da pri provedbi mjera i aktivnosti vezanih uz saniranje posljedica potresa vode računa o aspektu ljudskih prava i o utjecaju mjera i aktivnosti na ranjive skupine građana.

7. sjednica održana je 20. prosinca 2023. Ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Alen Tahiri informirao je članove Savjeta o napretku u provedbi Nacionalnog plana zaštite i promocije ljudskih prava i suzbijanju diskriminacije za razdoblje do 2027., te najavio daljnje korake vezane za izradu pripadajućih akcijskih planova za razdoblje 2024.-2025.

Na sjednici su prezentirane aktivnosti u sklopu obilježavanja Međunarodnog Dana ljudskih prava 10. prosinca. U sklopu sjednice predstavnici nadležnih tijela u Savjetu predstavili su aktivnosti svojih institucija između dvije sjednice Savjeta s naglaskom na razvoj strateškog okvira, provođenje edukacija i treninga u području zaštite i promocije ljudskih prava, međunarodnu suradnju te unaprjeđenje normativnog okvira.

Važno je naglasiti da je Savjet za ljudska prava naveden u Akcijskom planu zaštite i promicanja ljudskih prava za 2023. godinu, u kojem je kao aktivnost naveden kontinuiran rad Savjeta, te su planirana daljnja proširenja aktivnosti u Akcijskom planu za razdoblje do 2025. koji će uključivati poticanje suradnje Savjeta za ljudska prava i županijskih koordinacija za ljudska prava te podizanje svijesti o Povelji Europske unije o temeljnim pravima kroz organiziranje rasprave o godišnjem izvješću Europske komisije o primjeni Povelje na Savjetu za ljudska prava.

Savjet za ljudska prava prepoznat kao primjer dobre prakse od strane neovisnih institucija za ljudska prava, organizacija civilnoga društva ali i na međunarodnoj razini.

7. Nacionalni plan za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. lipnja 2021. godine donijela Odluku o donošenju Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2021. i 2022.

Nacionalnim planom postavlja se strateški okvir za razvoj jednakosti, uključivanja i sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj do 2027. godine, a isti se temelji na Ustavu Republike Hrvatske i Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, ali i Zakonu o suzbijanju diskriminacije te nizu drugih povezanih zakona i javnih politika, prije svega s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine.

Primarni cilj Nacionalnog plana jest unaprjeđenje ukupne integracije pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te smanjivanje jaza između pripadnika romske nacionalne manjine i ostatka populacije u ključnim područjima intervencije

U skladu s Prijedlogom Preporuka Vijeća o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma do 2030. godine, horizontalni ciljevi Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine uključuju područje diskriminacije; siromaštva i socijalne isključenosti te participacije, dok sektorski ciljevi Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine obuhvaćaju područje obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i socijalne skrbi te stanovanja usklađenim sa Strateškim okvirom EU za jednakost, uključivanje i participaciju Roma do 2030. godine.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 23. lipnja 2021. osnovano je **Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine.**

Zadaće povjerenstva su:

- sustavno praćenje i analiziranje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) na temelju izvješća tijela i/ili drugih relevantnih dionika
- izrada preporuka, mišljenja, stručnih obrazloženja te smjernica u vezi s provedbom Nacionalnog plana i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana (u daljnjem tekstu: Akcijski plan)
- predlaganje izmjena i dopuna Nacionalnog plana i Akcijskog plana
- praćenje rasporeda i utroška sredstava za provedbu mjera Nacionalnog plana za koje se sredstva izdvajaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske
- donošenje kriterija za utvrđivanje financijske pomoći za romsku nacionalnu manjinu
- raspodjela financijskih sredstava sukladno kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za romsku nacionalnu manjinu.

Povjerenstvo čini 16 članova. Potpredsjednica Vlade je predsjednica Povjerenstva, a zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskome saboru zamjenik predsjednika Povjerenstva. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina obavlja stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo i radnu skupinu.

Na dvadesetoj sjednici Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) održane 30. listopada 2023. godine, Članovi Povjerenstva usvojili su nove Kriterije za utvrđivanje financijske pomoći za poboljšanje uvjeta i kvalitete života pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, čime su učinjena potrebna usuglašavanja s pozitivnim zakonskim propisima kao i ostvareni uvjeti za unapređenje rada Povjerenstva u postupcima utvrđivanja financijske pomoći za poboljšanje uvjeta i kvalitete života pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

U izvještajnom razdoblju održane su 22. sjednice Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za provođenje Akcijskog plana u 2022. godini na pozicijama nadležnih tijela i nositelja mjera utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 5.092.722,61 EUR (38.371.118,53 kuna) te je zamjetno kako je razina utrošenih sredstava nešto niža od utroška posljednjih godina provedbe Akcijskog plana (5.930.552,03 EUR (44.683.744,23 kuna) u 2021. godini). Navedeno smanjenje rezultat je završetka projekata provedenih u okviru Europskog socijalnog fonda i posljedičnog smanjenja udjela EU sredstava u provedbi Akcijskog plana. Početak provedbe projekata planiranih u okviru Europskog socijalnog fonda plus očekuje se tijekom 2024. godine, kao i značajni porast udjela EU sredstava u ukupnoj provedbi novog Akcijskog plana.

Konačno, treba istaknuti kako su komplementarne mjere znatnog opsega i uloženi sredstva provedene i u okviru Operativnih programa nacionalnih manjina 2021.- 2024. (6.149.585,56 EUR u 2022. u odnosu na 2.180.502,00 EUR u 2021. godini), osobito Operativnog programa romske nacionalne manjine pri čemu je provedba bila usmjerena na područnu i lokalnu razinu. Svakako valja istaknuti kako su, primjerice, u 2016. godini ukupno utrošena sredstva iznosila 3.204.640,00 EUR, dok su u 2022. godini provedbom Akcijskog plana i Operativnih programa ukupno utrošena sredstva iznosila 11.242.308,17 EUR, odnosno u razdoblju 2016.-2022. godine sredstva su uvećana više od 350 %.

Opseg aktivnosti i iskorištenih sredstva Državnog proračuna govore u prilog kontinuiranoj predanosti Vlade Republike Hrvatske za poduzimanje aktivnosti kojima se poboljšava položaj

romske nacionalne manjine i smanjivanje jaza koji je još uvijek zamjetan između romske zajednice i većinskog stanovništva Republike Hrvatske.

Utrošak sredstava u sklopu provedbe Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma:

Godina	Povjerenstvo planirano (EUR)	Povjerenstvo utrošak (EUR)	Planirana sredstva AP NPUR (EUR)	Akcijski plan NPUR (EUR) utrošak	Operativni programi (EUR) Romi utrošak	Total (EUR) (Povjerenstvo već uračunato u AP NPUR)
2019			7.587.996,68	5.867,274	806.834	6.674.108
2020			9.024.649,01	5.966,171	1.090.449	7.056.620
2021	406.131,79	411.907,16	3.712.483,24	5.930,552	2.180.502	8.111.054
2022	530.891,23	500.471,24	3.325.697,52	5.092,722	6.149.585,56	11.242.307,56
2023	537.442	550.930,21	7.344.260			
Total	1.474.465,02	1.463.308,61	30.995.086,45	22.856,72	10.227.370,56	33.084.089,56

8. Nacionalni plan zaštite i promicanje ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine

Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2022. do 2027. godine akt je strateškog planiranja koji je donijela Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 30. ožujka 2023., a kojim se definiraju i postavljaju posebni ciljevi u vezi s ostvarivanjem ljudskih prava i suzbijanjem diskriminacije u Republici Hrvatskoj.

Ovaj strateški dokument izradila je Radna skupina za izradu Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije, čijim radom je koordinirao Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, a nastavlja se na prethodnike kojima je planirano djelovanje u području zaštite i promicanja ljudskih prava, pri čemu je posljednji strateški dokument u ovom području, Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava, vrijedio u razdoblju od 2013. do 2016. godine. Također, Nacionalni plan nastavlja se na strateško djelovanje usmjereno na suzbijanje diskriminacije definirano Nacionalnim planom za borbu protiv diskriminacije u razdoblju od 2017. do 2022. godine.

Nacionalni plan obuhvaća sljedeće razvojne potrebe i srednjoročne prioritete u području zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije: 1. Djelotvorna zaštita od nejednakog postupanja i promicanje jednakosti, 2. Suzbijanje rasizma, ksenofobije i svih oblika nesnošljivosti, 3. Pravičnost u obrazovanju, 4. Jednakost prilika na tržištu rada i zaštita prava radnika, 5.

Unaprijeđenje zdravstvene zaštite za češće diskriminirane skupine, 6. Jednakost u pristupu stanovanju, 7. Zaštite prava građana i suzbijanje diskriminacije u kriznim situacijama, 8. Međunarodni i europski instrumenti zaštite ljudskih prava, 9. Vladavina prava i jednak pristup pravosuđu, 10. Zaštita prava osoba lišenih slobode, 11. Djelotvorna primjena Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, 12. Pravo na zdrav život i okoliš, 13. Politika zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije temeljena na dokazima, 15. Civilno društvo u zaštiti i promicanju ljudskih prava.

Financijska sredstva za provedbu Nacionalnog plana, odnosno mjera iz pratećih akcijskih planova, primarno će se osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske u ukupnom iznosu od 49.763.272,00 EUR-a, a djelom i u okviru europskih financijskih instrumenata u novoj financijskoj perspektivi Europske unije za razdoblje od 2021. do 2027. Pojedine mjere financirat će se iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija (u visini 3 % od mjesečno ukupno prikupljenih sredstava koja Hrvatska radiotelevizija prikupi na ime pristojbe), kao i iz dijela prihoda od igara na sreću (tzv. lutrijska sredstva).

Ured potpredsjednika, odnosno potpredsjednice aktivno je sudjelovao u pripremi Nacionalnog plana kroz koordinaciju dionika te kroz aktivan doprinos u formuliranju mjera i aktivnosti.

Uz Nacionalni plan Vlada je usvojila i dva provedbena akta: Akcijski plan zaštite i promicanja ljudskih prava za 2023. godinu i Akcijski plan suzbijanja diskriminacije za 2023. godinu.

Trenutno u završnoj fazi izrada Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje 2024. – 2025. i Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za razdoblje 2024. – 2025. a u radu radne skupine za izradu navedenih akcijskih planova sudjeluju i predstavnici Ureda potpredsjednice Vlade RH.

9. Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027.

Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine i Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje do 2024. godine, usvojeni su na 199. sjednici Vlade održanoj 9. ožujka 2023.

Nacionalni plan ima 7 prioriteta: 1. Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti; 2. Unaprijediti položaj žena na tržištu rada; 3. Suzbijanje nasilja nad ženama; 4. Učiniti obrazovanje rodno osjetljivijim; 5. Unaprijediti položaj žena na mjestima političkog i javnog odlučivanja; 6. Uvođenje načela ravnopravnosti spolova u javne politike; 7. Promicanje ravnopravnosti spolova u okviru međunarodne politike i suradnje. Pripadajući Akcijski plan za razdoblje do 2024. sadrži ukupno 7 posebnih ciljeva i 30 mjera, čiji su nosioci provedbe tijela državne uprave i drugi dionici

Ravnopravnost spolova je područje koje je navedeno u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine kao horizontalni prioritet te u tom smislu sve javne politike i prioriteta u Nacionalnoj razvojnoj strategiji te u aktima strateškog planiranja koji proizlaze iz Strategije provodit će se s ciljem uspostavljanja ravnopravnosti i promicanja jednakih mogućnosti

Nacionalni plan komplementaran je i s prioritetima Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023. godine te s prioritetima Strategije za rodnu ravnopravnost Europske

komisije od 2020. do 2025. godine, a podupire i Ciljeve održivog razvoja UN-a (podcilj 5: ravnopravnost spolova)

Ovaj akt strateškog planiranja nastavlja se na tri prethodna strateška dokumenta u ovom području koji su doneseni u razdoblju od 2001., a posebno na Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova za razdoblje 2011. - 2015. godine, redefinirajući nacionalne prioritete i načine provedbe sukladno izmijenjenim društvenim okolnostima, ostvarenom napretku i daljnjim izazovima u uspostavljanju ravnopravnosti spolova

Financijska sredstva za provedbu Akcijskog plana za ravnopravnost spolova do 2024. iznose ukupno 36.551.748,00 eura, i to 28.882.826,00 eura - proračunski korisnici i dodatnih 7.668.922,00 eura - neproračunski korisnici (Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje), a financijska sredstva za provedbu mjera iz Akcijskog plana 2025. - 2027. bit će potrebno odrediti nakon njegovog donošenja.

Ured potpredsjednika organizirao je više sastanaka u tijeku izrade Nacionalnog plana (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo pravosuđa i uprave i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja) kako bi se definirale mjere i aktivnosti sadržane u Nacionalnom planu, odnosno Akcijskom planu, te je tijekom procesa izrade i donošenja Nacionalnog plana imao koordinativnu ulogu.

10. Suradnja s civilnim društvom i podrška inicijativama nevladinih organizacija i međunarodnih organizacija

Imajući u vidu djelokrug rada Ured potpredsjednika, odnosno potpredsjednice Vlade, Ured je održavao aktivnu komunikaciju i suradnju s organizacijama civilnoga društva.

Predstavnici Ureda, članovi su Savjeta za razvoj civilnoga društva. Savjet za razvoj civilnoga društva djeluje u kontinuitetu više od 20 godina kao savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske i glavni forum za strukturirani dijalog između tijela državne uprave i predstavnika udruga i ostalih aktera organiziranog civilnog društva o svim pitanjima koja utječu na okruženje za razvoj civilnog društva u Republici Hrvatskoj. Savjet ima važnu ulogu i u primjeni načela partnerstva u postupku programiranja projekata koji se financiraju iz Europskog socijalnog fonda.

Savjet ima 37 članova i to 17 predstavnika tijela javne vlasti, 14 predstavnika udruga i drugih organizacija civilnoga društva iz različitih područja djelovanja, 3 predstavnika iz reda zaklada, sindikata i udruga poslodavaca i 3 predstavnika nacionalnih udruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sukladno Odluci o osnivanju Savjeta za razvoj civilnog društva, Vlada Republike Hrvatske imenuje članove i zamjenike članova Savjeta na prijedlog tijela javne vlasti, a predlaganje predstavnika udruga iz 14 područja djelovanja provodi se putem javnog poziva i postupka utvrđenog Poslovníkom Savjeta

Donošenjem nove Odluke o osnivanju Savjeta za razvoj civilnoga društva (Narodne novine, br. 14/21) u sastav Savjeta uključeni su i predstavnici Ureda potpredsjednika.

8. saziv Savjeta za razvoj civilnoga društva imenovan je od strane Vlade na sjednici održanoj 21. prosinca 2023. Konstituirajuća sjednica 8. saziva Savjeta održana je 24. siječnja 2024.

Nacionalni plan za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva: posljednji nacionalni strateški dokument vezan za civilno društvo donesen je za razdoblje 2012. – 2016. Odlukom Vlade od 4. veljače 2021. zadužen se Ured za udruge da izradi Nacionalni plan stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2021. do 2027.

Odlukom o imenovanju članova Radne skupine za izradu Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2021. do 2027. od 12. siječnja 2022. predstavnici Ureda potpredsjednika imenovani su u navedenu radnu skupinu. Sukladno odluci Ureda za udruge, zbog proteka vremena, Nacionalni plan za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva odnosit će se na razdoblje 2024.-2030.

Ured potpredsjednika, odnosno potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske održao je sastanke i podržao veliki broj inicijativa i događanja organiziranih od predstavnika organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija.

Potpredsjednik Vlade održao je sastanke s 21 udrugom i građanskom inicijativom. Posebno bi istaknuli inicijativu učenika Srpske pravoslavne opće gimnazije Kantakuzina Katarina Branković vezanu za menstrualno siromaštvo i njihov inovativni projekt uloškomata. Također posebno je potrebno istaknuti kvalitetnu i produktivnu suradnju s Koordinacijom humanitaraca Sisačko-moslavačke županije, s ciljem ublažavanja posljedica razornih potresa na Baniji te boljom koordinacijom državnih i lokalnih službi s civilnim i humanitarnim inicijativama.

U listopadu 2020. godine potpredsjednik Vlade RH održao je sastanak s predstavnicama Inicijative „Pravo svakog djeteta na školski obrok“, doc.dr.sc. Marijanom Kletečki Radović, izv. prof. dr. sc. Oljom Družić Ljubotina i doc. dr. sc. Antonijom Petričušić. Članice Inicijative iznijele su alarmantne podatke o pristupu djece redovnoj prehrani po kojima je za mnogu djecu školski obrok nekada i jedini topli obrok koji pojedu tijekom dana. Inicijativa nastoji problem školskih obroka riješiti sustavno a ne programski. Potpredsjednik Vlade RH podržao je rad Inicijative. Sukladno odluci Vlade od početka 2023. svi učenici osnovnih škola u Hrvatskoj, njih više od 300.000, imaju minimalno jedan besplatni obrok u školi, financiran od strane države.

Uspostavljena je vrlo dobra suradnja Ureda potpredsjednika Vlade RH i UNICEF-a. Nakon sastanka održanog u Uredu potpredsjednika 6. studenog 2020. godine s gđo Reginom M. Castillo, predstojnicom Ureda UNICEF-a za Hrvatsku, potpredsjednik Vlade se odazvao na pozive da podrži događanja u organizaciji UNICEF-a. Potpredsjednik je podržao održavanje UNICEF-ove utrke Mliječna staza u rujnu 2021. Ujedno je u prosincu 2021. podržao konferenciju povodom predstavljanja rezultata programa Unaprjeđivanja inkluzivnosti inicijalnog obrazovanja odgojitelja djece rane i predškolske dobi koji UNICEF provodi u suradnji s fakultetima koji se bave inicijalnim obrazovanjem odgojitelja u Rijeci, Puli, Splitu, Osijeku i Zagrebu.

U svojem radu, potpredsjednik Vlade podržao je aktivnosti zaklade Friedrich Ebert Stiftung usmjerene na poticanje razgovora o izazovima i perspektivama obrazovanja u Vukovaru. Prvo je putem dopisnih odgovora na pitanja organizatora, sudjelovao na panelu Grad zarobljen politikom, održanog 3.3.2021. u Zagrebu, a na kojem su predstavljeni rezultati istraživanja o kvaliteti života i multietničkoj suradnji i toleranciji u Vukovaru, koje je za FES proveo istraživački tim predvođen prof. Čorkalo Beruški i prof. Blanušom. Nastavno na sudjelovanje na panelu, 2. srpnja 2021. godine održan je sastanak s predstavnicom FES-a gđom Blankom

Smoljan, te istraživačkim timom u sastavu prof.dr.sc. Nebojša Blanuša i prof. dr.sc. Dinkom Čorkalo Beruški. Konačno, 8. listopada 2021. potpredsjednik je kao panelist sudjelovao na raspravi organiziranoj u Vukovaru povodom predstavljanja rezultata istraživanja.

Potpredsjednica Vlade je 10. veljače 2023. primila predstavnike „Vizija budućnosti“ – udruge za poboljšanje kvalitete života akademski obrazovanih osoba s invaliditetom te podržala nastojanja da se studentima s invaliditetom olakša pristup obrazovanju te posebice omogući priuštivo i prilagođeno stanovanje. Također je održan sastanak s predstavnicama Inicijative udruga i sindikata u predškolskom odgoju i obrazovanju s ciljem unaprijeđenja standarda u predškolskom obrazovanju.

Potpredsjednik, odnosno potpredsjednica Vlade te djelatnici Ureda, sudjelovali su na više značajnih konferencija i okruglih stolova na inicijativu organizacija civilnoga društva od koji izdvajamo:

- Godišnja konferencija o ljudskim pravima u organizaciji Kuće ljudskih prava (2021., 2022., 2023.)
- Obilježavanje Međunarodnog dana tolerancije (Studentsko-nastavnička udruga ZA-Pravo, Ured studentske pravobraniteljice na Pravnom fakultetu i Veleposlanstvo Kanade),
- Osnaživanje suradnje u pitanjima seksualnog nasilja u ratnim sukobima – nacionalna i međunarodna perspektiva u organizaciji Rosa - centar za žene žrtve rata.

11. Posebna savjetnica potpredsjednice Vlade

Sukladno članku 23. Zakona o Vladi Radi utvrđivanja stanja, izrade strateških razvojnih planova i analiza, pripreme prijedloga i usklađivanja provedbe pojedinih projekata iz programa Vlade te za pojedina pitanja stalne ili povremene prirode od značaja za obavljanje dužnosti predsjednika Vlade, predsjednik Vlade može imenovati savjetnike, posebne savjetnike ili osnivati savjete i imenovati članove savjeta. Pojedini član Vlade može, uz suglasnost predsjednika Vlade, imenovati i razriješiti posebnoga savjetnika.

Predsjednik Vlade dao je 3. studenoga 2022. suglasnost za imenovanje Snježan Vasiljević posebnom savjetnicom potpredsjednice Vlade.

Prof. dr. sc. Snježana Vasiljević, redovita je profesorica, predstojnica Zavoda za javno pravo i javnu upravu, predsjednica Odbora za sprečavanje diskriminacije i ravnopravnost spolova te predsjednica Povjerenstva za suzbijanje seksualnog uznemiravanja studentica i studenata na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Profesorica Vasiljević angažirana je za poslove podrške potpredsjednici Vlade vezane za analizu zakonodavnog okvira u pogledu nacionalnih manjina i ljudskih prava na nacionalnoj i EU razini te savjetodavne poslove vezane za nacionalno i europsko antidiskriminacijsko pravo i međunarodnopravne aspekte ravnopravnosti spolova i suzbijanja diskriminacije. Za navedene poslove dobivala je naknadu u iznosu od 796.34 EUR (6.000 HRK), u neto iznosu.

Posebna savjetnica aktivno je radila na oblikovanju prijedloga i komentara Ureda potpredsjednice na zakonske i podzakonske propise. Prof. Vasiljević je također predstavljala Ured na više konferencija i okruglih stolova, od koji izdvajamo:

- Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama 2023.
- Konzultacijski sastanak: "Prostitucija: utjecaj na prava žena i ravnopravnost spolova „
- Unaprjeđenje odgovora na govor mržnje kroz pravno istraživanje, zagovaranje i trening - REASON"

12. Ukrajinska kriza i Međuresorna radna skupina za provedbu aktivnosti prihvata i zbrinjavanja izbjeglog stanovništva iz Ukrajine

24. veljače 2022. Rusija je izvršila invaziju na Ukrajinu. Stav Vlade RH je da je riječ o ničim izazvanom brutalnom napadu ruske vojske na Ukrajinu, kopnom, morem, zrakom i u kibernetičkom sustavu. Invazija predstavlja silovit napad s namjerom da se okupira površinom najveća europska zemlja. Republika Hrvatska aktivno pruža pomoć Ukrajini kao članica EU i kao suverena zemlja.

Europska unija je 4. ožujka 2022. aktivirala Direktivu o privremenoj zaštiti. Ta direktiva EU-a donesena je 2001., nakon što je zbog oružanih sukoba na zapadnom Balkanu došlo do masovnog raseljavanja u Europi, posebno osoba iz Bosne i Hercegovine te Kosova, ali je prvi put aktivirana tek slijedom događaja uzrokovanih krizom u Ukrajini.

Od 25. veljače 2022. do 10. ožujka 2024. g. u RH je ušlo ukupno preko graničnih prijelaza 23.120 raseljenih osoba iz Ukrajine (žena – 11.460 (49,57%), muškaraca – 4.009 (17,34%), djece – 7.651 (33,10%)). Također, od ukupnog broja osoba koje su došle iz Ukrajine, 129 osoba su državljani trećih zemalja.

Slijedom očekivanog velikog priljeva prisilnih migranata iz Ukrajine, Odlukom Vlade, 28. veljače 2022., osnovana je Međuresorna radna skupina za provedbu aktivnosti prihvata i zbrinjavanja izbjeglog stanovništva iz Ukrajine. Zadaća međuresorne skupine je pružanje humanitarne pomoći, prihvata i zbrinjavanja izbjeglog stanovništva iz Ukrajine.

Međuresorna radna skupina zadužena je za koordinaciju i provedbu svih aktivnosti vezanih za prihvata i smještaj, organizaciju prehrane, pružanje zdravstvene zaštite, rješavanje statusnih pitanja, obrazovanja i druge poslove nužne za zbrinjavanje izbjeglog stanovništva iz Ukrajine. Rad Međuresorne radne skupine koordinira Ministarstvo unutarnjih poslova, a predstavnik Ureda potpredsjednika sudjeluje u radu.

Izrađena je web stranica <https://hrvatskazaukrajinu.gov.hr/> na kojoj se redovito ažuriraju i pružaju informacije potrebne za lakši prihvata i integraciju raseljenih osoba iz Ukrajine.

U normativnom okviru bilo je potrebno prilagoditi opseg prava za osobe s privremenom zaštitom Europskoj direktivi, te su aktivnosti nadležnih resora bile usmjerene izjednačavanju prava koja normativni okvir priznaje osobama s privremenom zaštitom s pravima osoba koje u RH imaju međunarodnu zaštitu.

U svrhu prilagodbe izazovima prihvata raseljenih osoba iz Ukrajine, izvršene su izmjene Zakona o socijalnoj skrbi kako bi se osiguralo ostvarivanje naknada i usluga u sustavu socijalne skrbi osobama pod privremenom zaštitom. Nadalje, izmijenjen je i Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj.

Pristupilo se i izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, kako bi se nacionalno zakonodavstvo dodatno uskladilo s Direktivama 2013/32/EU i 2013/33/EU sukladno EU

Pilotima te će se osigurati primjena Uredba (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil, te se odredbe važećeg Zakona dodatno usklađuju s odredbama Direktive 2013/33/EU u dijelu koji se odnosi na propisivanje određenog roka u postupku spajanja djeteta bez pratnje s obitelji i postupku imenovanja posebnog skrbnika djetetu bez pratnje, kao i osiguran pristup rekreacijskim aktivnostima.

Vlada je donijela odluku o stambenom zbrinjavanju u pojedinačnom smještaju. Svrha je ove mjere kombinirati strateški pristup i operativnu učinkovitost. Pojedinačni smještaj nužan je i zbog osiguranja kolektivnog smještaja u slučaju eskalacije broja ulaska: kolektivni centri moraju biti raspoloživi u slučaju da se za njih stvori potreba.

Tijekom trajanja krize, potpredsjednik Vlade je održao dva sastanka s predstavnicima Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske (UZ), na kojima su se razmotrili zahtjevi i potrebe UZ-a u suočavanju s izazovima nastalih slijedom priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine. Ključni izazov je da se na kraju, većina raseljenih osoba izravno javlja predstavnicima ukrajinske zajednice u Hrvatskoj. Dva ključna zahtjeva UZ-a bila su:

1.) Mogućnost osnivanja savjetodavnog tijela ukrajinske zajednice, sačinjenog od maksimalno deset osoba. Zadaća ovoga tijela bi bila da po uzoru na punktove turističke zajednice, predstavlja fizički prostor, dostupan 24 sata, a koji nudi mogućnost multiplikacije i izravne pomoći raseljenim osobama sa sustavom Raseljene osobe bi se nakon početnog prihvata upućivala na ovo tijelo, gdje bi mogle efikasnije rješavati svoja pitanja i statusne potrebe.

2.) Mogućnost raspodjele financijskih sredstava koje su na raspolaganju UZ-a, kako bi se mogli koristiti u svrhu humanitarne pomoći Ukrajini.

Na razini EU trenutno je više od 4,2 milijuna raseljenih osoba iz Ukrajine. U ovom trenutku se ne mogu izraditi točne projekcije o konačnom broju raseljenih osoba u EU do okončanja krize. U funkciji je platforma solidarnosti koja je usmjerena rješavanju efikasne redistribucije raseljenih po državama članicama EU.

Na razini EU Ministri i ministrice 27. rujna 2023. postigli su politički dogovor o produljenju privremene zaštite do 4. ožujka 2025. Odluka je donesena 19. listopada 2023.

S obzirom da je vjerojatno da se broj raseljenih osoba u Republici Hrvatskoj, koje uživaju privremenu zaštitu, neće smanjiti sve dok rat protiv Ukrajine bude trajao, Vlada je na sjednici 29. veljače 2024. godine donijela odluku o produljenju privremene zaštite kako bi se odgovorilo na situaciju osoba koje trenutačno uživaju privremenu zaštitu u Uniji ili kojima će od 4. ožujka 2024. biti potrebna takva zaštita jer se njome osiguravaju neposredna zaštita i pristup usklađenom skupu prava.

Tijekom 2023. godine Ured potpredsjednice nije zaprimio pozive na sastanak Međuresorne radne skupine, ali i dalje sudjeluje u njezinom radu kroz praćenje situacije i davanje analitičkog doprinosa po potrebi.

13. Zakon o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata

Prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata bila su regulirana Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata koji je donesen 1992. godine i mijenjan 12 puta.

Unatoč brojnim izmjenama, ovim propisom i dalje nisu bili obuhvaćeni svi civilni stradalnici iz Domovinskog rata, a prava nisu bila prilagođena potrebama ove populacije. Sukladno prethodnom pravnom okviru, 25 godina od završetka Domovinskog rata nije postojao adekvatni pravni okvir za civilne stradalnike iz Domovinskog rata.

Sukladno tome, bilo je potrebno donijeti jedinstveni zakon kojim će na jednom mjestu biti regulirana prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

Novim Zakonom o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (Narodne novine, br. 84/21), detaljnije su uređena ključna pitanja vezana za civilne žrtve rata:

- definiran je pojam civilnog stradalnika iz Domovinskog rata
- otvoren je rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa civilnog invalida rata po osnovi oštećenja organizma nastalog zbog bolesti dobivene ili pogoršane pod okolnostima u vezi s Domovinskom ratom
- omogućeno je korištenje obiteljske invalidnine članovima obitelji koji to dosad nisu mogli zbog mirovine, radnog odnosa, registriranog obrta ili dobne granice
- članovi obitelji nestalih civila u Domovinskom ratu koji još nisu rješenjem općinskog suda proglašeni umrlim, moći će ostvariti prava po ovom zakonu i prije proglašenja nestale osobe umrlom
- povećani su iznosi osobne invalidnine, ortopedskog dodatka, dodatka za njegu i pomoć druge osobe i obiteljske invalidnine zbog povećanja osnovice za određivanje navedenih prava sa 100 % na 115 % proračunske osnovice, te zbog povećanja postotka iznosa obiteljske invalidnine s 25 % na 40 % i s 15 % na 25 % od osnovice
- preciznije je definirano pravo na prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima
- poboljšana je položaj korisnika uvođenjem novih prava: novčana naknada, jednokratna novčana pomoć, posebni dodatak, korištenje usluga veteranskog centra itd.
- uspostavlja se Evidencija civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

Sredstva za provođenje ovoga Zakona osigurana su u državnom proračunu u sklopu razdjela Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike - Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te Ministarstva znanosti i obrazovanja, unutar redovnih aktivnosti u 2021. osigurano je ukupno 7.587.500 kuna, u 2022. ukupno 40.175.000 kuna, a u 2023. ukupno 60.175.000 kuna

Ured potpredsjednika bio je aktivno uključen u proces izrade Nacrta Zakona te podzakonskog akta Pravilnika o načinu ostvarivanja statusa i prava civilnih stradalnika iz domovinskog rata (Narodne novine, br. 118/2021). Ključno pitanje koje je raspravljano tijekom procesa izrade Zakona bilo je definiranje i obrazloženje članka 5. kojim je definirano tko ne može ostvarivati prava iz Zakona.

Sukladno Pravilniku, Ministarstvo hrvatskih branitelja osnovalo je Povjerenstvo koje djeluje kao drugostupanjsko tijelo u postupku ostvarivanja prava iz Zakona.

14. Zločini iz mržnje / govor mržnje

Radi prikupljanja relevantnih statističkih podataka, ali i razgraničenja obveza pojedinih institucija koje se bave suzbijanjem zločina iz mržnje izrađen je novi Protokol o postupanju u

slučajevima zločina iz mržnje koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 2. travnja 2021. Ured potpredsjednika aktivno je sudjelovao u izradi Protokola.

S ciljem adekvatne borbe protiv zločina iz mržnje Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina određen je kao središnje tijelo u Republici Hrvatskoj za prikupljanje, objedinjavanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje, suradnju s organizacijama civilnoga društva i međunarodnim organizacijama koje djeluju na ovom području, kao što je OESS (Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi).

Donošenje novog Protokola bilo je potrebno jer je u međuvremenu došlo do značajne izmjene definicije zločina iz mržnje u Kaznenom zakonu. Izradi novog protokola je bilo potrebno pristupiti i radi unaprjeđenja sustava prikupljanja podataka o zločinima iz mržnje, što je ujedno bila i jedna od mjera iz Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022.

Protokolom su određene obveze nadležnih tijela koja sudjeluju u otkrivanju, postupanju i praćenju rezultata postupaka vođenih zbog zločina iz mržnje, i to Ministarstva unutarnjih poslova, pravosudnih tijela, Ministarstva pravosuđa i uprave te Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Također, određen je i sastav i nadležnost Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje, način i sadržaj suradnje između nadležnih tijela koja sudjeluju u otkrivanju, postupanju i praćenju rezultata postupaka vođenih zbog zločina iz mržnje te ostale aktivnosti nadležnih tijela.

Sukladno novom Protokolu, 21. lipnja 2021. ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina imenovao je Radnu skupinu za praćenje zločina iz mržnje. Radna skupina se sastoji od 16 članova, predstavnika nadležnih tijela državne uprave (uključujući predstavnika Ureda potpredsjednice), predstavnika sudbene vlasti, DORH-a, akademske zajednice, Pučke pravobraniteljice te predstavnike organizacija civilnoga društva.

Radna skupina održala je 7 sastanka. Na sastancima su prezentirani statistički podaci o praćenju zločina iz mržnje i analizirane pravomoćne sudske presude o zločinima iz mržnje te analizirane presude Europskog suda za ljudska prava vezane za zločine iz mržnje. Radna skupina je uputila Ministarstvu pravosuđa i uprave prijedlog za sistematično evidentiranje predmeta zločina iz mržnje te predložila izmjene prekršajnog zakonodavstvo kako bi se pravilno kvalificirali prekršaji počinjeni iz mržnje.

Na 7. sastanku, sastanku održanom 29. ožujka 2024., prezentirani su statistički pokazatelji o zločinima iz mržnje u 2023. godini. Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova u 2023. registrirano je 85 kaznenih dijela zločina iz mržnje vezi s čl. 87. st. 21. KZ. U 61 kaznenom dijelu motiv je nacionalna pripadnost, u 13 slučajeva spolna orijentacija, u 6 vjeroispovijest i u 5 rasna pripadnost (boja kože). Kada je u pitanju motiv nacionalne netrpeljivosti, od 61 slučaja, u 27 slučajeva motiv je bila mržnja prema pripadnicima srpske zajednice.

U pogledu praćenja govora mržnje to jest članka 325. KZ MUP je izvjestio o 23 registrirana djela a DORH o 16 djela uz 9 pravomoćnih osuđujućih presuda.

Vezano za prekršaje motivirane mržnjom, MUP je u 2023. zabilježio 171 slučaj, od koji je 87 potpadalo pod odredbe Zakona o suzbijanju diskriminacije (čl. 25.) a 38 pod Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira (čl. 5.) te 34 po Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (čl. 4.). U 87 slučajeva motiv je bio nacionalno odnosno etničko podrijetlo.

15. Međunarodni savez za sjećanje na Holokaust – IHRA

Republika Hrvatska od ožujka 2023. do ožujka 2024. presjedala je Međunarodnim savezom za sjećanje na Holokaust. Savez je osnovan 1998. a čini 35 država. Ključne aktivnosti čine promocija sjećanja na žrtve holokausta i genocida u II. Svjetskom ratu.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 14. travnja 2022. donijela je Odluku o osnivanju Radne skupine za pripremu i koordinaciju hrvatskog presjedanja Međunarodnim savezom za sjećanje na Holokaust. Radna skupina, kao međuresorno tijelo sastavljeno od predstavnika tijela državne uprave i javnih institucija i ustanova, bila je zadužena za pripremu i koordinaciju hrvatskog predsjedanja IHRA-om. U tom smislu, Radna skupina imala je zadaću provoditi odluke i utvrđene smjernice za pripremu i provedbu predsjedanja IHRA om, koordinirati aktivnosti tijela državne uprave te drugih institucija i ustanova u pogledu osmišljavanja i provedbe pripremnih aktivnosti i predsjedanja, a sukladno utvrđenim prioritetima i programu predsjedanja.

U svom djelovanju, Radna skupina usko je surađivala i s članovima nacionalnog izaslanstva Republike Hrvatske pri IHRA-i, kao i s predstavnicima židovskih zajednica u Hrvatskoj. Stručne i administrativno-tehničke poslove vezane za rad Radne skupine obavljalo je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. Potpredsjednica Vlade bila je članica navedene Radne skupine.

Vlada je na 186. sjednici donijela Zaključak o usvajanju pravno neobvezujuće Radne definicije antisemitizma Međunarodnog saveza za sjećanje na Holokaust, Radne definicije poricanja i iskrivljavanja istine o Holokaustu te Radne definicije antiromskog rasizma i diskriminacije.

16. Zakon o državljanstvu i pitanja vezana za Zakon o državljanstvu

Ured potpredsjednice Vlade u sklopu svojih aktivnosti bio je usmjeren na izmjene Zakona o hrvatskom državljanstvu, te je kroz rad na pojedinačnim predmetima i u sastancima s organizacijama civilnoga društva i predstavnicima akademske zajednice, razmatrao normativna unapređenja postojećeg zakonskog okvira. U prosincu 2021. donesene su Izmjene Zakona o hrvatskom državljanstvu.

Izmjenama Zakona iz 2021. produljuju se rokovi u članku 5. stavku 2., gdje podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo i osoba starija od 21 godine života, rođena u inozemstvu čiji je jedan roditelj u trenutku njezina rođenja hrvatski državljanin, te u članku 30.a u kojem se osobe rođene između 7. siječnja 1977. do 8. listopada 1991. godine, a kojima su u trenutku rođenja oba roditelja imala hrvatsko državljanstvo, ali im je u evidenciju o državljanstvu upisano drugo državljanstvo.

U slučaju osoba iz članka 30.a riječ je o brojnim osobama kojima su oba roditelja hrvatski državljani, no u evidenciji im je, slijedom prakse matičara za vrijeme SFRJ, međurepubličkim migracijama stanovništva za vrijeme SFRJ, kompleksnosti različitih državljanskih režima u državama slijednicama SFRJ, ali i neujednačene prakse provedbe Zakona o hrvatskom državljanstvu, u evidenciji državljana upisano drugo državljanstvo. U praksi, osobe koje potpadaju pod ovu kategoriju su vrlo često, no ne i isključivo, srpske nacionalnosti, čiji su roditelji podrijetlom iz Republike Hrvatske, a koji su slijedom različitih okolnosti rođene i prebivaju na teritoriju Srbije i Bosne i Hercegovine.

Rokovi su produljeni s dvije na tri godine od stupanja na snagu Zakona o hrvatskom državljanstvu (1. siječnja 2020.).

Produljenje roka inicirano je od strane Ureda potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske.

Produljenje roka djelomično uklanja poteškoće koje su nastale u ostvarivanju ovog prava, a koje su uzrokovane slijedom pandemije COVID-19. Naime, zbog epidemioloških mjera i smanjenog broja termina za rad sa strankama u konzulatima i veleposlanstvima RH, stranke na svoje termine čekaju i više mjeseci.

Ured potpredsjednika tražio je produljenje roka na dodatne dvije godine, no u završnoj verziji Zakon je produljio rok na dodatnu godinu od dana stupanja Zakona na snagu, zaključno do (do 1. siječnja 2023.).

Izmijenjeni članci 5.st.2 i 30.s. st. 2. u praksi najvećim brojem reguliraju upis hrvatskog državljanstva osobama srpske nacionalnosti, koje su slijedom ratnih zbivanja napustile Hrvatsku u 1990tima, rodile se u inozemstvu nakon 1991. a prije stupanja na snagu izmjena Zakona iz 2019. (najčešće u BiH i Srbiji) a do danas nisu regulirali status ili nisu bili upoznati s činjenicom da su *de iure* hrvatski državljani.

Ured potpredsjednice Vlade redovito je pratio provedbu Zakona o hrvatskom državljanstvu putem izravnog rada sa strankama, komunikaciju s organizacijama civilnoga društva i predstavnicima akademske zajednice te praćenje statistika o broju zaprimljenih zahtjeva u konzularnim uredima Republike Hrvatske kao i odobrenih zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo odnosno utvrđivanje hrvatskog državljanstva po različitim osnovama.

Uredu potpredsjednice Vlade u više slučajeva pisao je pisma preporuke za primanje u hrvatsko državljanstvo po osnovi postojanja posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Znakovito je da i nakon isteka roka propisanog izmjenama Zakona o hrvatskom državljanstvu, Ured i dalje zaprima upite i spoznaje o izazovima koji se odnose na osobe koje teže regulirati svoj državljanjski status temeljem članaka 5. i 30. Riječ je o izazovima za koje treba iznaći adekvatnije normativno rješenje u okviru budućih rasprava o razvoju hrvatskih imigracijskih politika i politika državljanstva.

Uzimajući u obzir i demografske promjene nastale emigracijom brojnih hrvatskih državljana u inozemstvo, posebice nakon pristupanja Hrvatske EU, te pojačanim radnim imigracijama proteklih godina, nesumnjivo je da će statusna pitanja vezana uz reguliranje državljanjskog statusa biti ponovno aktualna tema u narednom razdoblju.

Ured potpredsjednice Vlade nastavlja poslove praćenje i analize provedbe Zakona o hrvatskom državljanstvu te nudi smjernice za promišljanje potrebnih dopuna i izmjena kako bi odgovarao demografskim i društvenim potrebama i realnostima nastalim u novim društvenim okolnostima.

Na zahtjev Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, u svrhu praćenja provedbe Zakona o hrvatskom državljanstvu Ministarstvo unutarnjih poslova dostavilo je početkom 2024. sljedeće podatke vezane uz broj podnijetih i odobrenih zahtjeva za primitak i/ili utvrđivanje hrvatskog državljanstva:

Broj zaprimljenih i riješenih zahtjeva za utvrđivanje državljanstva u 2022. godini po pravnim osnovama:

- članak 4. - zaprimljena 389, riješeno 169 (sve pozitivno)

- članak 5. stavak 2. - zaprimljena 1826, riješeno 947 (od toga 898 pozitivno)
- članak 30. stavak 1. - zaprimljena 1842, riješeno 1118 (od toga 317 pozitivno)
- članak 30 a. stavak 2. - zaprimljena 246, riješeno 160 (sve pozitivno)

Ukupno zaprimljeno zahtjeva za utvrđivanje državljanstva u 2022. godini: 4303, ukupno riješeno 2394 (od toga odobrenih zahtjeva 1544, a 850 odbijenih).

Broj zaprimljenih i riješenih zahtjeva za utvrđivanje državljanstva u 2023. godini po pravnim osnovama:

- članak 4. - zaprimljeno 177, riješeno 187 (sve pozitivno)
- članak 5. stavak 2. - zaprimljeno 498, riješeno 1042 (od toga 1038 pozitivno)
- članak 30. stavak 1. - zaprimljeno 737, riješeno 502 (od toga 259 pozitivno)
- članak 30 a. stavak 2. - zaprimljeno 33, riješeno 120 (sve pozitivno)

Ukupno zaprimljeno zahtjeva za utvrđivanje državljanstva u 2023. godini: 1445, ukupno riješeno 1851 (od toga odobrenih zahtjeva 1604, a 247 odbijenih)

Ukupan broj zaprimljenih zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem u 2022. godini: 7269

Ukupan broj riješenih zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem u 2022. godini: 6773

Vezano uz posebno zatraženu informaciju o broju zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem temeljem odredbi članaka 8., 12. i 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu u 2022. godini:

- 199 osoba steklo hrvatsko državljanstvo temeljem članka 8. Zakona, dok je za 40 osoba izdane zajamčenje o primitku u hrvatsko državljanstvo ukoliko u dvogodišnjem roku ishode prestanak (otпуст ili odricanje) državljanstva kojeg imaju. Za 74 osobe zahtjevi su odbijeni zbog neispunjavanja propisanih uvjeta;

- 21 osoba primljena je u hrvatsko državljanstvo temeljem odredbe članka 12. Zakona, dok su za 16 osoba zahtjevi odbijeni;

- 1118 osoba primljeno je u hrvatsko državljanstvo temeljem odredbe članka 16. Zakona, dok je 379 zahtjeva odbijena.

Ukupan broj zaprimljenih zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem u 2023. godini: 9148

Ukupan broj riješenih zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem u 2023. godini: 8173 (od toga je odobreno 7686 zahtjeva, odbijena 328, dok je u 159 slučajeva zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo odbačen ili je postupak obustavljen).

Zahtjeva riješenih po pravnim osnovama članaka 8., 12. i 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu u 2023. godini:

- 146 osoba steklo je hrvatsko državljanstvo temeljem članka 8. Zakona, dok je za 27 osoba izdane zajamčenje o primitku u hrvatsko državljanstvo. Za 42 osobe zahtjevi su odbijeni zbog neispunjavanja propisanih uvjeta;

- 36 osoba primljeno je u hrvatsko državljanstvo temeljem odredbe članka 12. Zakona, dok su za 36 osoba zahtjevi odbijeni;

- 1570 osoba primljeno je u hrvatsko državljanstvo temeljem odredbe članka 16. Zakona, dok je 185 zahtjeva odbijena.

Ured potpredsjednice Vlade nastavlja poslove praćenja i analize provedbe Zakona o hrvatskom državljanstvu, te nudi smjernice za promišljanje potrebnih dopuna i izmjena kako bi odgovarao demografskim i društvenim potrebama i realnostima nastalim u novim društvenim okolnostima.

17. Program društvene i gospodarske revitalizacije potpomognutih područja Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom

14. siječnja 2021. godine osnovana je Radna skupina za izradu programa društvene i gospodarske revitalizacije potpomognutih područja Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom (u daljnjem tekstu: Program). Ukupno su održane četiri sjednice Radne skupine. Nositelji izrade Programa su Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Predstavnici Ureda potpredsjednice Vlade sudjelovali su u radu Radne skupine.

Nakon provedenog javnog savjetovanja, na sjednici Vlade 30. prosinca 2021., usvojen je Program za koji je predviđeno 13,5 milijardi kuna do 2029. godine.

Glavna prednost programa je osiguranje posebnog intenziteta potpora poduzećima u području SMŽ. Riječ je o najvećem intenzitetu potpora na nacionalnoj i EU razini. Uvećana je stopa sufinanciranja poduzećima u rasponu od 60 % za velika, 70 % za srednje velika i 75 % za mala poduzeća.

Program sadrži dva strateška smjera: poticanje razvoja osnovnih činitelja konkurentnosti županije te otklanjanje i ublažavanje posljedica potresa. Program obuhvaća 15 mjera i 52 aktivnosti rasta i razvoja gospodarstva i podizanja standarda života.

U završnoj verziji Programa, prijedlozi Ureda potpredsjednika nisu izravno adresirani, ali je dio prijedloga usvojen kroz široko postavljene opisne mjere i aktivnosti Programa.

31. ožujka 2022. godine, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije donijelo je odluku o prihvaćanju godišnjeg plana provedbe programa društvene i gospodarske revitalizacije potpomognutih područja Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom za 2022. godinu. Tijela državne uprave koja su ovom odlukom navedena kao tijela koja će u 2022. godini financirati aktivnosti koje se provode na području Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom, a u svrhu njene društvene i gospodarske revitalizacije su Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo poljoprivrede, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo poljoprivrede, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Središnji državni ured za demografiju i mlade, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatske vode, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske autoceste d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o.,

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo unutarnjih poslova. Vrijednost aktivnosti definirane Godišnjim programom za 2022. godinu iznosio je više od 755 milijuna kuna.

Donošenjem Godišnjeg plana provedbe programa, navedeno je da Ministarstvo Vladi Republike Hrvatske podnosi godišnje izvješće o provedbi Programa do 30. lipnja tekuće godine.

U narednom razdoblju Ured potpredsjednice Vlade razmotrit će mogućnosti intenzivnijeg uključivanja u koordinaciju aktivnosti u smjeru realizacije aktivnosti propisanih Programom društvene i gospodarske revitalizacije potpomognutih područja Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom.

18. Stambeno zbrinjavanje

Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 78/21.) kojom su utvrđeni uvjeti i način prodaje stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravljaju Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo unutarnjih poslova, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje i druga državna tijela, a koji nisu predmet prodaje po drugim posebnim zakonima taksativno navedenim u predmetnoj Odluci. Ured potpredsjednika aktivno je bio uključen u proces izrade Odluke.

U 2023. godini Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine je u svrhu stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava iz Državnog proračuna za 2023. godinu osigurala 323.508,70 € s proračunske aktivnosti Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava (K761062). S navedene pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su u najvećem broju pripadnici srpske nacionalne manjine. Početkom 2023. godine u upravnim tijelima u županijama koji donose rješenja u I. stupnju bilo je neriješeno 13 zahtjeva za stambenim zbrinjavanjem bivših nositelja stanarskog prava. Tijekom 2023. godine negativno je riješen jedan zahtjev. Zaključno s 31. 12. 2023. godine u upravnim tijelima u županijama ostalo je neriješeno 12 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava. Broj obostrano potpisanih ugovora o najmu u 2023. godini u odnosu na bivše nositelje stanarskog prava je 7 od toga 3 na području posebne državne skrbi, odnosno potpomognutom području, a 4 izvan navedenog područja.

U programu obnove i opremanja ratom oštećenih ili uništenih stambenih jedinica u 2023. godini završeni su radovi na obnovi 27 obiteljskih kuća, u završnim radovima obnove su još 4 obiteljske kuće, a u fazi natječaja za izvoditelje radova je 8 obiteljskih kuća. U fazi izrade projektne dokumentacije je 15 obiteljskih kuća. Isplaćene su 3 novčane potpore za popravak oštećenja i povrat vlastito uloženi sredstava.

Po Zaključku VRH, u naselju Grubori radovima obnove obuhvaćeno je 10 obiteljskih kuća, a u fazi izrade projektne dokumentacije su 2.

Prema podacima iz elektroničke baze, sukladno članku 7. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica, u statusu prognanika, povratnika i izbjeglice na dan 31. 12. 2023., evidentirano je još 13 osoba, od toga 9 prognanika i 4 izbjeglice.

Tijekom 2023. godine sklopljeno je 336 ugovora o darovanju nekretnina, od čega 184 darovanja stambenih jedinica i 152 darovanja građevinskog zemljišta i neuseljivih obiteljskih kuća.

U 2023. godini sklopljeno je 290 ugovora o prodaji stambenih jedinica na područjima posebne državne skrbi i potpomognutim područjima te 74 ugovora o prodaji izvan područja posebne državne skrbi.

Za višegodišnju provedbu programa darovanja građevnog materijala (2021.-2023. godina) ishođena je suglasnost Vlade Republike Hrvatske 14. svibnja 2021. godine, međutim, tijekom postupka natječaja za izbor dobivanja i traženja suglasnosti, na tržištu građevnog materijala došlo je do enormnog povećanja cijena većine vrsta građevnog materijala pa i nestašice pojedinih na domaćem tržištu. S obzirom na navedeno, ugovorni isporučitelji nisu bili u mogućnosti nesmetano izvršavati sklopljene ugovore bez izazivanja znatnih poslovnih gubitaka ili prisilnih raskida ugovora. Problem povećanja jediničnih cijena materijala nije se mogao unaprijed predvidjeti niti od jedne ugovorne strane te se navedeno može smatrati višom silom kao uzrokom nemogućnosti izvršenja ugovora. Obzirom da je navedena situacija uzrokovala poremećaje općenito na tržištu, Vlada Republike Hrvatske je donijela Zaključak o postupanju radi ublažavanja posljedica poremećaja cijena građevinskog materijala i proizvoda (Narodne novine, br. 107/21), koji je stupio na snagu dana 30. rujna 2021. godine.

U sklopu Programa stambenog zbrinjavanja darovanjem osnovnog građevnog materijala u 2023. godini su izrađena 245 elaborata za isporuku građevnog materijala, potpisan je 201 ugovor o darovanju građevnog materijala, u isporuci je materijal za obnovu i izgradnju 353 kuće, od toga je za 233 kuća završena kompletna isporuka materijala, isplaćeno je 161 novčanih potpora po završenoj ugradnji, u izvođenju radova obuhvaćene su 23 obiteljske kuće po modelu organizirane ugradnje materijala, od toga su na 10 kuća završeni svi radovi i obavljene tehnički pregledi.

Bivši nositelji stanarskih prava iz Belog Manastira: Uredu potpredsjednika te kasnije Uredu potpredsjednice višekratno su se obraćali predstavnici udruženja stanara iz Baranje, odnosno Belog Manastira vezano za problem oko otkupa stanova koje koriste kao zaštićeni najmoprimci, a koje ne uspijevaju riješiti već dugi niz godina. Radi se o ukupno 76 stanova od čega 20 u vlasništvu doma zdravlja, 18 u vlasništvu osnovnih škola, 35 u vlasništvu srednjih škola i 3 u vlasništvu FINE. Vlasnička prava nad predmetnim stanovima prenesena na FINU i obrazovne i zdravstvene ustanove, a koje ih ne mogu prodavati bez suglasnosti osnivača. Drugi je problem što se na predmetne stanove ne mogu primijeniti propisi o otkupu stanova pod povoljnijim uvjetima, a čime su zaštićeni najmoprimci iz Belog Manastira dovedeni u nepovoljniji položaj u odnosu na ostale zaštićene najmoprimce koji su to pravo ostvarili. Predstavnici nositelja održali su sastanak u Uredu potpredsjednika 2021. nakon čega je Ured pokrenuo komunikaciju sa Središnjim državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje po ovom pitanju.

Potpredsjednica Vlade održala je 29. lipnja 2023. u Osijeku, sastanak sa tadašnjim županom Osječko-baranjske županije Ivanom Anušićem i njegovim suradnicima na temu otkupa stanova zaštićenih najmoprimaca iz Belog Manastira.

Potpredsjednica je također posjetila Beli Manastir povodom Dana Grada Belog Manastira 11. studenoga 2023. te s gradonačelnikom i zamjenicom gradonačelnika iz reda srpske nacionalne manjine razgovarala o mogućnostima rješavanja pitanja otkupa stanova.

19. Revitalizacija zaseoka Grubori u Šibensko-kninskoj županiji.

U zaseoku Grubori, naselje Plavno, 20-tak km od Grada Knina, u Šibensko-kninskoj županiji, u kolovozu 1995. počinjen je zločin nad civilnim stanovništvom, a obiteljske kuće su zapaljene i oštećene. Pravo na obnovu ostvarila je jedna osoba kojoj je kuća obnovljena u organiziranoj obnovi.

Područje naselja Plavno, kao i cijelog Grada Knina je potpomognuto područje jer prema stupnju razvijenosti zaostaje za nacionalnim prosjekom te je razvoj tog područja potrebno dodatno poticati. U tom smislu, a kako bi se mogle stvoriti pretpostavke za održivi povratak, potrebno je stvoriti uvjete za život, između ostaloga, i popravkom obiteljskih kuća te stvaranjem infrastrukturnih uvjeta. Stvaranju ovih pretpostavki potrebno je pristupiti sustavno i na organiziran način, pa je s tim ciljem u aktivnosti potrebno uključiti više sudionika.

Vlada RH je 19. kolovoza 2021., na inicijativu Ureda potpredsjednika Vlade, donijela Zaključak o revitalizaciji zaseoka Grubori u Šibensko-kninskoj županiji. Zaključkom se definiraju modeli revitalizacije i stvaranja uvjeta za povratak stanovnika u zaseok Grubori, koji je stradao u kolovozu 1995.

Zaključkom se pozivaju Grad Knin i Šibensko-kninska županija na stvaranje infrastrukturnih uvjeta - pripremu i provedbu infrastrukturnih projekata i komunalnog uređenja u zaseoku Grubori (vodovod i odvodnja, pristupne ceste, rasvjeta itd.).

Zadužuje se Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da u suradnji s Gradom Kninom i Vijećem srpske nacionalne manjine Grada Knina, na temelju raspoložive dokumentacije i iskazanog interesa vlasnika uništenih ili oštećenih obiteljskih kuća, utvrdi popis vlasnika obiteljskih kuća u zaseoku Grubori, koji ostvaruju pravo na sanaciju, obnovu i izgradnju obiteljskih kuća te popis dostavi Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje na operativnu provedbu. Radi provedbe ovog zaduženja osnovana je Komisija za utvrđivanje popisa vlasnika obiteljskih kuća u zaseoku Grubori koji ostvaruju pravo na sanaciju, obnovu i izgradnju obiteljskih kuća, a koje je član i predstavnik Ureda potpredsjednika.

Financijska sredstva za provedbu ovoga prijedloga osigurana su u državnom proračunu u iznosu od 7 milijuna kuna (4 milijuna kuna u 2022. i 3 milijuna kuna u 2023.). Koordinaciju i praćenje provedbe provodi Ured potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske.

Radi rješavanja ove problematike i provedbe Zaključka Vlade, Ured potpredsjednika, odnosno potpredsjednice održao je niz sastanka s predstavnicima nadležnih tijela, predstavnicima Grada Knina i Šibensko-kninske županije te s obiteljima iz zaseoka Grubora.

Nakon utvrđivanja popisa vlasnika, odabran je izvođač radova, za radove rekonstrukcije postojećih objekata, ugovorene vrijednosti 279.538,02 EUR bez PDV-a. Rok izvođenja radova je 150 dana, početak izvođenja radova 14. travnja 2023. godine Završetak radova očekuje se tijekom 2024.

20. Otpis parničnih troškova

U Operativnim programima za nacionalne manjine za razdoblje 2021.-2024. u dijelu: Operativni program za srpsku nacionalnu manjinu, navedena je aktivnost 3.4.2 koja glasi: *Vlada će razmotriti izmjene Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja,*

obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja. U Operativnim programima je definirano da ovu aktivnost provodi Ministarstvo financija, u suradnji s DORH-om te Ministarstvom pravosuđa i uprave.

Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja iz 2013. ima određene socijalne kriterije definirane za odobrenje otpisa troškova parničnih troškova građanima.

Navedena aktivnost uvrštena je u Operativne programe imajući u vidu značajan broj građana, često srpske nacionalnosti koji su u postupcima za naknadu štete pred sudovima, visoki parnični troškovi od nekoliko tisuća do nekoliko desetak tisuća eura. Riječ je o osobama koje su vodile sporove oko štete nastale slijedom likvidacije članova obitelji ili materijalne štete nastale u okolnostima vezanim za Domovinski rat, a koji su sporove izgubili.

Europski sud za ljudska prava je u presudama Klauz protiv Hrvatske te Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske istakao princip da kada postoji krivnja na strani države, a troškovi su veći od iznosa naknade, ne može biti kriterij da svaka strana u postupku plaća svoje troškove.

Sukladno razgovorima i konzultacijama s nadležnim tijelima i organizacijama koje se bave pravnom pomoći civilnim žrtvama rata, Ured potpredsjednice predložio je donošenje Odluke Vlade RH kojom bi se otpisali navedeni parnični troškovi temeljem Odluke o otpisu tražbina troškova parničnog postupka dosuđenih Republici Hrvatskoj u određenim postupcima iz 2009.

Kroz suradnja Ureda potpredsjednice, Ministarstva pravosuđa i uprave i Ministarstva hrvatskih branitelja definiran je prijedlog Odluke.

Odluka o otpisu tražbina troškova parničnog postupka dosuđenih Republici Hrvatskoj, tražbina s naslova naknade štete i drugih tražbina dosuđenih Republici Hrvatskoj, u određenim postupcima donesena na sjednici Vlade održanoj 28. prosinca 2023.

Ovom se Odlukom otpisuju tražbine troškova parničnih postupka dosuđenih Republici Hrvatskoj pravomoćnim presudama donesenim nakon 31. srpnja 2003. godine, u postupcima pokrenutim na temelju Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija („Narodne novine“, broj 117/03.) i Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata („Narodne novine“, broj 117/03.), kao i nenaplaćene tražbine temeljem pravomoćnih presuda u regresnim parnicama za naknadu novčanih iznosa koje je Republika Hrvatska isplatila temeljem pravomoćnih presuda donesenih sukladno navedenim zakonima, a propisuje se i mogućnost otpisa drugih tražbina dosuđenih Republici Hrvatskoj koje se odnose na Domovinski rat u određenim sudskim i upravnim postupcima. Također se propisuje da se će se izvršiti povrat Republici Hrvatskoj dosuđenih i već naplaćenih tražbina iz navedenih postupaka. Za provedbu ove Odluke osniva se Povjerenstvo koje čine predstavnici Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva financija i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Prema dostupnim podacima, procjena je da je za provođenje ove Odluke potrebno oko 700.000,00 eura što su sredstva povrata, dok provedba ostalih odredbi ne iziskuje sredstva iz državnog proračuna, već rasterećuje državne i javne službe.

21. Povrat imovine Srpskom privrednom društvu „Privrednik“

Srpsko privredno društvo Privrednik je osnovano 1897. godine u Zagrebu kao zaklada, tada bogatih trgovaca i veleposjednika, s ciljem organizirane pomoći u školovanju siromašne djece i omladine. Do 1941. godine SPD Privrednik je odškolovalo pretežno za razne zanate i trgovinu gotovo 40.000 djece i omladine uglavnom iz ruralnih područja Hrvatske i šire. Ulažući u mlade ljude, u njihovo obrazovanje, u stjecanje i razvijanje zanatskih i trgovačkim vještina svojih štitićenika, SPD Privrednik je značajno doprinio gospodarskom i kulturnom napretku i razvoju hrvatskog društva. Nakon što im je u NDH zabranjen rad, 1946. godine, tada novouspostavljene vlasti političkom odlukom gase SPD Privrednik i svu mu imovinu nacionaliziraju. Rad SPD Privrednika obnovljen je 1993. godine.

SPD Privrednik je jedina organizacija u srpskoj zajednici u Hrvatskoj koja se bavi stipendiranjem učenika i studenata slabijeg materijalnog stanja. U zadnjih dvadeset godina u prosjeku SPD Privrednik godišnje stipendira preko sto nadarenih učenika i studenata slabijih materijalnih mogućnosti koji pretežno potječu iz povratničkih, ruralnih i slabije razvijenih hrvatskih krajeva. Stipendije SPD Privrednika predstavljaju mnogim mladim ljudima možda jedinu podršku i priliku u školovanju i obrazovanju, a sve kao pretpostavka ostvarenju društva jednakih šansi. SPD Privrednik želi stipendiranjem graditi odgovorno, solidarno i građansko društvo u kojem će srpska zajednica biti razvijena i integrirana. Samo u tekućoj 2023./2024. školskoj/akademske godini SPD Privrednik stipendira ukupno 132 učenika i studenata iz svih krajeva Hrvatske. U 2022./2023. školskoj/akademske godini SPD Privrednik je stipendirao 120, a u 2021./2022. godini 100 učenika i studenata slabijih materijalnih mogućnosti.

Od obnove rada SPD Privrednik potražuje nekretnine koje su mu oduzete 1941., u Preradovićevoj ulici 18, 18/1 i 18/2 kao i u Berislavićevoj ulici 4, Gajevoj ulici 15 u Zagrebu, ukupne površine: 1.763,11 m². Ponovnim stjecanjem prava vlasništva nad tim nekretninama, stvorila bi se solidna materijalna osnova za rad i prosperitet SPD Privrednika, napose za njegovu osnovnu djelatnost stipendiranja učenika i studenata.

Kroz cijeli mandat, potpredsjednik i kasnije potpredsjednica Vlade, inicirali su pronalaženje rješenja za povrat imovine SPD Privrednik. Ured potpredsjednika je u rujnu 2020. održao sastanak s predstavnicima Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine na temu povrata imovine SPD Privrednik.

Zakonom o upravljanju nekretninama i pokretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koji je stupio na snagu 30.12.2023. definirana je mogućnost darovanja nekretnina organizacijama civilnoga društva, ako organizacija civilnog društva obavlja djelatnosti od interesa za opće dobro (djelatnosti koje pridonose zaštiti i promicanju ljudskih prava, zaštiti i promicanju prava nacionalnih manjina, zaštiti i promicanju prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, starijih i nemoćnih, jednakosti i ravnopravnosti te mirotvorstvu, borbi protiv nasilja i diskriminacije, promicanju vrijednosti Domovinskog rata, zaštiti, brizi i izobrazbi djece i mladih te njihovu aktivnom sudjelovanju u društvu, prevenciji i borbi protiv svih oblika ovisnosti, zaštiti okoliša i prirode, zaštiti i dobrobiti životinja, zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, zaštiti zdravlja, razvoju i promicanju, znanosti, obrazovanja, cjeloživotnog učenja, kulture i umjetnosti, tehničke i informatičke kulture, sporta, dobrovoljnog vatrogastva, traganja i spašavanja te drugim aktivnostima koje se po svojoj prirodi mogu smatrati djelovanjem od interesa za opće dobro), odnosno radi ostvarenja i provođenja operativnih programa Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjine.

Sukladno gore navedenom SPD Privrednik je u siječnju 2024. podnio zahtjev za darovanjem nekretnina prema Ministarstvu znanosti i obrazovanja te Ministarstvu prostornog, uređenja, graditeljstva i državne imovine, temeljem dostavljenog projekta za rad na stipendiranju učenika slabijeg imovnog stanja.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 8. ožujka 2024., o darovanju nekretnina u Zagrebu srpskom privrednom društvu „Privrednik“ u svrhu ostvarenja i provedbe Operativnog programa Vlade Republike Hrvatske za srpsku nacionalnu manjinu i provedbe projekta pod nazivom „Razvoj i jačanje kapaciteta srpske zajednice u Hrvatskoj kroz stipendiranje talentiranih učenika i studenata slabijih materijalnih mogućnosti“

Nekretnine se nalaze u Zagrebu, u Preradovićevoj ulici br. 18 i 18/1, kao i u Berislavićevoj ulici br. 4, te Gajevoj ulici br. 15, ukupne površine 1.763,11 m² čime se stvorila solidna materijalna osnova za rad i prosperitet Srpskog privrednog društva „Privrednik“, poglavito za njegovu osnovnu djelatnost stipendiranja učenika i studenata slabijeg imovinskog stanja.

22. Elektrifikacija područja naseljenih nacionalnim manjinama

Pitanje elektrifikacije svi područja RH a posebice na područjima koja su bila zahvaćena ratnim zbivanjima bio je jedan od prioriteta rada Ureda potpredsjednice u ovom mandatu

Kroz aktivnost 3.6.3. u Operativnim programima za srpsku nacionalnu manjinu za razdoblje 2021. – 2024. definirano je poduzimanje svih mjera radi završetka procesa elektrifikacije područja koja su bila obuhvaćena ratnim stradanjima i razaranjima kako bi svi državljani Republike Hrvatske imali jednake uvjete u pogledu elektroenergetske infrastrukture, a osobito nisko naponske mreže na područjima povratka, prognanika i izbjeglica, uz polugodišnje izvještavanje o napretku.

Održano je više sastanaka s predstavnicima HEP-a i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost o projektima elektrifikacije sela u područjima od posebne državne skrbi. Ključni izazov u pogledu elektrifikacije sela i zaseoka bez električne energije su visoki troškovi dovođenja priključaka do pojedinačnih korisnika. Kroz SiO program (Sanacija i obnova) izvršeni su veliki investicijski zahvati (trafo stanice, elektronaponske mreže) te su još ostali samo individualni priključci.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost je razvio paket za korisnike koji se zbog velikih troškova ne mogu priključiti na elektro mrežu koji bi se sastojao od solarnog panela s vlastitom baterijom snage 5kW. Cijena paketa je oko 9000 EUR u što je uključena i montaža.

U travnju 2021. godine završen je projekt elektrifikacije sela Bjelajac na pakračkom području putem instalacije paketa solarnih panela.

Hrvatska elektroprivreda navodi kako je u sklopu navedenih aktivnosti dosad izgradila preko 76 km niskonaponske mreže, 41 trafostanicu i preko 86 km dalekovoda. Proces elektrifikacije će se nastaviti i u narednom periodu.

U 2023., za proces elektrifikacije područja koja su bila obuhvaćena ratnim stradanjima i razaranjima sredstvima HEP d.d. je podmireno ukupno 7.058.340,00 EUR, bez PDV-a.

23. Ulaganja u razvoj vodoopskrbe na područjima naseljenima nacionalnim manjinama

Imajući u vidu nedovoljno razvijenu vodoopskrbnu mrežu u svim krajevima Republike Hrvatske, a posebice u ruralnim krajevima i krajevima nastanjenima srpskom nacionalnom manjinom, Ured potpredsjednice Vlade posebnu pozornost pridavao je aktivnostima usmjerenima ka razvoju vodovodne mreže u svim krajevima Hrvatske. Ove aktivnosti Ured je provodio u suradnji s nadležnim Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatskim vodama.

Osiguranje dovoljnih količina pitke vode za javnu vodoopskrbu stanovništva je jedan od temeljnih ciljeva upravljanja vodama, a izgradnja vodovodne mreže na područjima koja su bila obuhvaćena ratnim stradanjima, te demografski ugroženi krajevi i područja naseljena pretežito nacionalnim manjinama su prioritet i Hrvatskih voda.

Hrvatske vode u suradnji sa Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja i javnim isporučiteljima vodnih usluga kontinuirano rade na osiguranju pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju stanovništvu na ruralnim područjima, brdsko – planinskim područjima, krajevima naseljenim pretežito starijim stanovništvom, te naseljima u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina, pa tako i srpske nacionalne manjine.

Do 2023.g realizirano je niz značajnih infrastrukturnih vodnokomunalnih projekata na područjima većinski nastanjenim srpskom nacionalnom manjinom, što je svakako rezultat dobre suradnje i niza sastanaka na kojima su sudjelovali potpredsjednica Vlade RH Anja Šimpraga, saborski zastupnici Milorad Pupovac i Boris Milošević, te predstavnici Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatskih voda.

Realizirani su ili u tijeku 34 projekta ukupne vrijednosti preko 22.5 milijuna EUR koji imaju za cilj širenje i izgradnju vodovodne mreže u područjima naseljenima srpskom nacionalnom manjinom. Jedinica lokalne samouprave preko svog javnog isporučitelja vodne usluge zadužena je za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje, i oni su investitori i partneri u svim ovim projektima.

Posebno ističemo projekt koji je u tijeku a odnosi se na izgradnju vodovodne mreže za Islam Grčki. Izgradnja vodoopskrbnog sustava za naselje Islam Grčki financira se kroz NPOO i kroz dva ugovora o dodijeli bespovratnih sredstava. Cilj ovog projekta je izgradnja vodovodne mreže kojom bi se omogućilo priključenje lokalnog stanovništva na sustav javne vodoopskrbe, kako bi se osigurala zdravstveno ispravna voda te protupožarna zaštita stanovništva.

Do kraja 2025. planira se izgradnja 9 km glavnog voda, 7,34 km mjesne mreže, priključenje 160 objekata odnosno omogućavanje pristupa javnoj vodoopskrbi za cca 150 stanovnika Islama Grčkog.

24. Predstavke i molbe građana

U mandatu potpredsjednika Miloševića, odnosno potpredsjednice Šimprage, Ured potpredsjednice Vlade zaprimio je 152 molbe i predstavke građana, udruga, i drugih pravnih subjekata.

Navedene molbe i predstavke najčešće su se odnosile na statusna prava građana, poput mogućnosti stjecanja hrvatskog državljanstva, pitanja vezana uz obnovu i stambeno

zbrinjavanje te pitanja vezana uz ostvarivanje propisanih prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Također građani su se javljali Uredu potpredsjednika odnosno potpredsjednice kako bi prijavili potencijalne slučajeve diskriminacije na etničkoj ili vjerskoj osnovi kao i u slučaju molbi koje su se odnosile na rješavanje pitanja pred nadležnih državnim ili područnim i lokalnim tijelima.

25. Inicijativa Partnerstvo za otvorenu vlast

Republika Hrvatska, kao jedna od 78 zemalja članica globalne Inicijative *Partnerstvo za otvorenu vlast* od njenih samih početaka, odnosno od 2011. godine, podupire načela transparentnosti, borbe protiv korupcije, osnaživanja građana i korištenja prednosti novih tehnologija kako bi tijela javne vlasti na svim razinama bila učinkovitija i odgovornija, te kako bi se stvorili preduvjeti za učinkovitije i inovativnije pružanje javnih usluga, odnosno upravljanje javnim resursima.

Vrijednosti na kojima počiva Partnerstvo za otvorenu vlast u cijelosti su komplementarne vrijednostima na čije se poštivanje Republika Hrvatska obvezala još u tijeku postupka pridruživanja Europskoj uniji, kroz višegodišnje napore uložene u ispunjavanje zahtjeva reformi i prilagodbi na svim područjima društvenog, političkog i gospodarskog djelovanja.

Ujedno, vrijednosti koje promovira inicijativa Partnerstvo za otvorenu vlast prisutne su i u Programu Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024., koji, između ostalog, predviđa provođenje mjera s ciljem borbe protiv korupcije, modernizacije javne uprave, digitalizacije i razvoja širokopojasne infrastrukture (poput provođenja edukacije državnih i javnih službenika radi razvoja digitalnih vještina), kao i mjere usmjerene povećanju transparentnosti javnih financija. Također, Program Vlade kao ciljeve navodi i podizanje učinkovitosti državne i javne uprave kako bi na što kvalitetniji način odgovarala potrebama građana i gospodarstva te mjere koje za cilj imaju ojačati povjerenje u medije poticanjem veće transparentnosti, odgovornosti i integriteta.

U 2020. godini, po isteku trećega po redu Akcijskog plana za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske je započeo izradu Akcijskog plana za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast za razdoblje od naredne dvije godine.

Ured potpredsjednika Vlade RH kroz sudjelovanje u Savjetu inicijative Partnerstva za otvorenu vlast sudjelovao je u izradi Akcijskog plana.

Nakon provedenog internog e-Savjetovanja o nacrtu Akcijskog plana od 29. lipnja do 7. srpnja 2021. godine, te temeljem zaprimljenih prijedloga i doprinosa nadležnih tijela državne uprave, izrađen je konačni Prijedlog novog Akcijskog plana. O njemu je od 10. prosinca 2021. do 3. siječnja 2022. provedeno javno savjetovanje.

Glavna prioritetna područja su: transparentnost, borba protiv korupcije, otvorenost, sudjelovanje građana/civilnoga društva u procesima izrade, provedbe i praćenja javnih politika, provedba Partnerstva za otvorenu vlast na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini te održivost inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast. Provedba Akcijskog plana trajala je do 31. prosinca 2023. godine.

U narednom razdoblju planirana je izrada novog Akcijskog plana nastavno na Strategiju globalne POV inicijative 2023.-2030. godine.

Ured za udruge, kao nacionalna kontakt točka za inicijativu Partnerstvo za otvorenu vlast u Hrvatskoj 19. prosinca 2023. organizirala je konferenciju "Otvorena vlast u Hrvatskoj - pogled u budućnost". Na konferenciji je kao uvodničar sudjelovao Nemanja Relić ispred Ureda potpredsjednice Vlade.

26. Migracijska politika, integracija stranaca u hrvatsko društvo i azil

U sklopu svoga djelokruga, Ured potpredsjednice Vlade sudjeluje u radu Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo te Radne skupina za izradu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.

U okviru rada Stalnog povjerenstva osnovana je Radna skupina Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo čiji je zadatak da za Vladu Republike Hrvatske izrađuje prijedloge nacionalnih strategija i planova u području integracije azilanata ili stranaca pod supsidijarnom zaštitom, osigurava operativnu provedbu planiranih zadaća, izvještava Stalno povjerenstvo o tijeku provedbe i napretku ili mogućim poteškoćama vezanim za provedbu planiranih aktivnosti te obavlja i druge poslove koje joj povjeri Stalno povjerenstvo.

Stalno povjerenstvo obavlja sljedeće poslove: daje Radnoj skupini smjernice za izradu nacionalnih strategija i planova na području integracije azilanata ili stranaca pod supsidijarnom zaštitom, prati i koordinira provedbu propisa, programa, strategija i planova na području integracije azilanata ili stranaca pod supsidijarnom zaštitom, po potrebi osniva jednu ili više užih radnih skupina, surađuje s organizacijama civilnog društva i međunarodnim organizacijama koje su aktivne u području integracije azilanata ili stranaca pod supsidijarnom zaštitom, organizira tematske sjednice o aktualnim izazovima u području integracijskih politika, prati preporuke za razvoj integracijskih politika na razini Europske unije.

Stalno povjerenstvo za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo je 10. lipnja 2022. godine donijelo Odluku o osnivanju i imenovanju članova Radne skupine za izradu Protokola postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Predstavnik Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske sudjelovao je u radu Radne skupine te je kroz sudjelovanje predstavnika na tri sastanka radne skupine, očitovanjima i komentarima na Nacrt dokumenta Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske sudjelovao u izradi Protokola. Protokol postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita usvojen je 19. prosinca 2022. godine na sjednici Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo.

Odlukom Vlade o osnivanju Međuresorne radne skupine za izradu Nacrta prijedloga dokumenta o imigracijskoj politici Republike Hrvatske na 178. sjednici 16. prosinca 2022. godine, osnovana je Međuresorna radna skupina za izradu Nacrta prijedloga dokumenta o imigracijskoj politici Republike Hrvatske.

Zadaća Međuresorne radne skupine je izrada Nacrta prijedloga dokumenta o imigracijskoj politici Republike Hrvatske a njezini članovi su predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva znanosti i obrazovanja,

Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva i predstavnik Hrvatske matice iseljenika.

Tijekom 2023. godine održana su četiri sastanka Međuresorne radne skupine. Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske aktivno je sudjelovao u radu Međuresorne radne skupine kroz sudjelovanje na sastancima, očitovanje o tekstu Nacrta imigracijskoj politici Republike Hrvatske te davanjem prijedloga za nadopunu teksta, ciljanih skupina te aktivnosti u sklopu dokumenta o imigracijskoj politici. Naziv inicijalnog dokumenta o imigracijskoj politici Republike Hrvatske tijekom rada Međuresorne radne skupine izmijenjen je u Nacrt rezolucije o imigracijskoj politici Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2030. godine te je završni nacrt dokumenta predstavljen na 4. sastanku održanom 5. srpnja 2023. dok je pročišćeni tekst dostavljen elektroničkim putem 28. srpnja 2023. Komentari Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske djelomice su usvojeni.

U području problematike azila Ured potpredsjednika se u području problematike azila, intenzivnije aktivirao na slučaju Omer Essa Mahdi Mahdi. U dopisu koji su Uredu uputile organizacije Frontline defenders i Are you Serious upozoravalo se da je g. Mahdi Mahdiju Ministarstvo unutarnjih poslova povuklo status međunarodne zaštite, a slijedom navodno neosnovanog mišljenja SOA-e da g. Mahdi Mahdi predstavlja sigurnosnu prijetnju za RH.

27. Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima

Odlukom Vlade RH od 10. veljače 2022. godine, pokrenut je postupak izrade Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. godine, nositelj kojeg je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Svrha Nacionalnog plana je da se pobliže definiraju prioritetna područja i provedba ciljeva, srednjoročna vizija provedbe, pokazatelji, ishodi i ciljne vrijednosti na području suzbijanja trgovine ljudima.

Na temelju navedene Odluke, 24. veljače 2022. ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina donio je Odluku o osnivanju Radne skupine za izradu Nacrta Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. i Nacrta Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., za razdoblje od 2022. do 2024., čime je i formalno započela izrada Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.

Predstavnici Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske sudjelovali su u radu Radne skupine putem sudjelovanja na četiri sastanaka Radne skupine, doprinosom kroz komentare i prijedloge na nacрте dostavljenih dokumenata te očitovanja o završnom nacrtu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima i pratećeg Akcijskog plana.

Na trećem sastanku Radne skupine održanog 27. rujna 2023. godine radi usklađivanja s Zakonom o sustavu strateškog planiranja, promijenjeno je vremensko razdoblje trajanja dokumenta te su usvojeni novi nazivi: Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje do 2030. godine te Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2024. do 2026. godine. Nacrti dokumenata usvojeni su na 4. sastanku Radne skupine održanog 14. studenoga 2023. godine.

Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje do 2030. usmjeren je na nadogradnju već uspostavljenog nacionalnog referalnog sustava suzbijanja trgovanja ljudima kao i na jačanje suradnje Republike Hrvatske s drugim državama, međunarodnim i regionalnim organizacijama i inicijativama kroz sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave i organizacija civilnoga društva u aktivnostima na području suzbijanja trgovanja ljudima uz prilagodbu novim trendovima, kako bi se kroz zajedničko djelovanje, prevenciju i pravovremenim sankcioniranjem počinitelja trgovanja ljudima suzbila ova pogubna kriminalna djelatnost.

Nacionalni plan za Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje do 2030. godine te Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2024. do 2026. godine. Upućeni su na javno savjetovanje 1. ožujka 2024. godine.

28. Vijeće za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti

Vlada Republike Hrvatske je 6. svibnja 2022. donijela Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti („Narodne novine“, br. 54/2022.) kojim se utvrđuju etička načela i pravila ponašanja na temelju kojih državni dužnosnici u tijelima izvršne vlasti postupaju za vrijeme i u vezi obnašanja dužnosti, te se uređuje izbor, sastav i djelokrug rada Vijeća za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 20. siječnja 2023. („Narodne novine“, br. 10/2023.), imenovane su članice Vijeća za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti te ono od svoga konstituiranja na dan 3. travnja 2023., djeluje u sljedećem sastavu:

- Anja Šimpraga, iz reda državnih dužnosnika izvršne vlasti
- Andreja Metelko-Zgombić, iz reda državnih dužnosnika izvršne vlasti
- Tamara Poljarević, iz reda rukovodećih državnih službenika u tijelima izvršne vlasti u čijoj je nadležnosti područje sprječavanje korupcije, etike u javnoj upravi ili upravljanja u tijelima izvršne vlasti
- dr. sc. Gordana Marčetić, iz reda u javnosti priznatih stručnjaka u području sprječavanja korupcije i etike u javnom sektoru (vanjska članica)
- dr. sc. Sunčana Roksandić, iz reda u javnosti priznatih stručnjaka u području sprječavanja korupcije i etike u javnom sektoru (vanjska članica)

Vijeće je od svoga konstituiranja u travnju 2023. do kraja prosinca 2023. održalo pet sjednica (3. travnja, 19. travnja, 19. lipnja, 27. rujna i 13. studenoga 2023.) te objavilo sažetke sa zaključcima sa sjednica na svojoj mrežnoj stranici.

Sukladno svom djelokrugu propisanom člankom 25. Kodeksa, Vijeće obavlja sljedeće poslove:

- daje mišljenja o usklađenosti određenog postupanja s Kodeksom na vlastiti zahtjev dužnosnika, njemu neposredno nadređene osobe ili zahtjev Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske;

- donosi opće smjernice i pojedinačne smjernice o načelnim pitanjima vezanim uz sadržaj i primjenu Kodeksa na vlastitu inicijativu, na zahtjev dužnosnika ili Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske;
- promiče etičke standarde u izvršnoj vlasti;
- prati primjenu propisa u području suzbijanja korupcije i etičkog postupanja dužnosnika u tijelima izvršne vlasti;
- vodi popis dužnosnika i javno ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama;
- redovito informira dužnosnike i na traženje dužnosnika pruža povjerljivi savjet o pitanjima vezanim za očuvanje i jačanje njihovog integriteta i etičnog ponašanja;
- pruža potporu u primjeni odredbi ovoga Kodeksa, osobito u dijelu koji se odnosi na informiranje i edukaciju dužnosnika u području primjene ovoga Kodeksa;
- donosi poslovnik o radu kojim se uređuje način rada i odlučivanja;
- podnosi izvješće o provedbi Kodeksa Vladi Republike Hrvatske;
- obavlja druge poslove sukladno Kodeksu.

Vijeće je, nastavno na svoje obaveze propisane člancima 12. i 33. Kodeksa, pripremlilo poseban program izobrazbe namijenjen dužnosnicima te održalo tri edukacije. Ključne informacije s održanih edukacija, prezentacije i snimka uvodnog dijela izlaganja s prve edukacije objavljeni su na mrežnoj stranici Vijeća .

Prva edukacija dužnosnika održana je u prostoru Nacionalne sveučilišne knjižnice 5. srpnja 2023. godine, a bila je namijenjena predsjedniku i članovima Vlade RH. Edukaciji su prisustvovala 23 dužnosnika.

U prostoru Državne škole za javnu upravu 28. i 29. studenog 2023. godine održane su još dvije edukacije Vijeća namijenjene čelnicima državnih upravnih organizacija i državnim tajnicima u ministarstvima te je istima nazočilo sveukupno 34 dužnosnika.

29. Konferencije u organizaciji Ureda potpredsjednice Vlade

Konferencija: „Prvih 20 godina Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“ - U Zagrebu je 1. i 2. prosinca 2022. održana međunarodna znanstvena konferencija „Prvih dvadeset godina Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“.

U prosincu 2022. godine navršeno je dva desetljeća od kada je na snazi Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina. Kako bi se primjereno obilježila ova važna obljetnica, Pravni fakulteti u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku, u suradnji s Uredom potpredsjednice Vlade te Savjetom za nacionalne manjine i Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirali su međunarodnu znanstvenu konferenciju „Prvih dvadeset godina Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“ koja je održana u Hotelu Westin u Zagrebu 1. i 2. prosinca 2022. godine.

Na svečanom otvorenju konferencije, okupljenima su se obratili predsjednik Vlade Andrej Plenković, Glavna tajnica Vijeća Europe Marija Pejčinović Burić, potpredsjednica Vlade Anja Šimpraga, predsjednik Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora, g. Milorad Pupovac te dekanica i dekani Pravnih fakulteta.

Predsjednik Vlade istaknuo je u svom obraćanju da ustavnopravni okvir omogućuje Hrvatskoj ostvarivanje visokih standarda zaštite nacionalnih manjina, a konferencija je i prilika za da se vidi postoji li prostora za poboljšanja.

Na panelima je raspravljano o važnost donošenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u zaštiti i unaprijeđena prava svih pripadnika i pripadnica nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Imajući u vidu da je od stupanja na snagu ovog propisa prošlo dva desetljeća, kao i činjenicu da su to razdoblje obilježili brojni izazovi u provedbi manjinske politike, program skupa bio je usmjeren je na lekcije koje je dosadašnje iskustvo artikuliralo, kao i moguća unaprijeđenja manjinskih prava. Cilj je organiziranja ove međunarodne znanstvene konferencije bio doprinijeti ne samo ispunjenju međunarodno-pravnih obveza Republike Hrvatske, već i informiranje znanstvene i stručne javnosti, i svih građanki i građana Republike Hrvatske o provedbi odredaba međunarodnih instrumenata zaštite prava manjina u Republici Hrvatskoj.

U sklopu konferencije, Ured potpredsjednice Vlade organizirao je skup: „**Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina 20 godina poslije: politička zastupljenost nacionalnih manjina kao preduvjet za jačanje manjinskih prava**“, koji je održan 2. prosinca Hrvatskom saboru.

Sudionicima skupa uvodno se obratio predsjednik Hrvatskog sabora g. Gordan Jandroković koji je naglasio: "Svi mi iznimno cijenimo konstruktivan i veliki doprinos koji su pripadnici nacionalnih manjina dali u izgradnji moderne hrvatske države i društva. Stoga smo trajno posvećeni sveobuhvatnoj zaštiti i razvoju njihovih prava te promicanju međuetničke tolerancije".

Donošenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina otvorilo je vrata ulaska Hrvatske u EU, to je utjecalo na položaj Hrvatske u svijetu te imalo važnu ulogu u procesu integracije nacionalnih manjina u hrvatsko društvo, navela je potpredsjednica vlade Anja Šimpraga u svom obraćanju.

Na skupu su izlagali Furio Radin, potpredsjednik Hrvatskog sabora i saborski zastupnik talijanske nacionalne manjine, Milorad Pupovac, predsjednik Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora i saborski zastupnik srpske nacionalne manjine, Vladimir Bilek, predsjednik kluba zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru i saborski zastupnik češke i slovačke nacionalne manjine, Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine,

Tanja Novotni Golubić, zamjenica Bjelovarsko-bilogorskog župana iz reda pripadnika češke nacionalne manjine te Zoran Baćanović, načelnik općine Borovo.

Konferencija u povodu 75. godišnjice Opće deklaracije o ljudskim pravima UN-a - U Zagrebu je 1. prosinca 2023., u prostoru Nacionalne i sveučilišne knjižnice, održana konferencija povodom 75 godina od donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda. Konferenciju su zajednički organizirali pučka pravobraniteljica, Ured potpredsjednice Vlade i Kuća ljudskih prava Zagreb.

Konferenciju su otvorili Anja Šimpraga, potpredsjednica Vlade i predsjednica Savjeta za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, koja je istakla da je Republika Hrvatska izgradila institucije koje štite i promiču ljudska prava, ali i brinu o pravnoj zaštiti svih građana, Tena Šimonović Einwalter, pučka pravobraniteljica, koja je kao ključne preduvjete za zaštitu ljudskih

prava navela snažne neovisne institucije i obrazovanje o ljudskim pravima, i Ivan Novosel, programski direktor Kuće ljudskih prava koji je naglasio važnost kvalitetnih javnih politika u području ljudskih prava i suradnju s organizacijama civilnoga društva u implementaciji istih. Okupljenima se obratio i izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i predsjednik odbora za Ustav, poslovnik i politički sustav g. Dražen Bošnjaković

Na panelu „Sustav zaštite ljudskih prava u Hrvatskoj“ na kojem su sudjelovali Milorad Pupovac, predsjednik saborskog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Tena Šimonović Einwalter, Snježana Bagić, sutkinja Ustavnog suda, Klaudija Kregar Orešković, zamjenica ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ivan Novosel te Eva Esther Sobotka iz Agencije Europske unije za temeljna prava, raspravljano je o utjecaju međunarodnih konvencija na razvoj sustava zaštite ljudskih prava u Hrvatskoj te o ulozi različitih dionika u stavu zaštite ljudskih prava, kao i o ključnim javnim politikama u području ljudskih prava. Naglašena je važnost Ustavnog suda, ali i Europskog suda za ljudska prava te civilnoga društva i neovisnih institucija za zaštitu i promociju ljudskih prava.

Drugi panel „Zaštita prava starijih osoba“ obuhvatio je raspravu o starijim osobama kao jednoj od najbrojnijih i istovremeno najugroženijih društvenih skupina. Istaknuto je da su starije osobe u povećanom riziku od siromaštva i da je potrebno jačati mehanizme zaštite i ostvarivanja prava osoba starije dobi te poticati njihovo uključivanje u zajednicu. Na panelu su sudjelovali Silvano Hrelja, zastupnik u Hrvatskom saboru, Anica Ježić, načelnica Sektora za razvoj i unapređenje socijalnih usluga Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Tatjana Vlašić, zamjenica pučke pravobraniteljice i Štefica Salaj, zamjenica predsjednice Sindikata umirovljenika Hrvatske.

Konferencija je okupila predstavnike tijela državne uprave, pravobraniteljske institucije, organizacije civilnoga društva i predstavnike diplomatskog zbora.

U prosincu 2023. godine obilježeno je 75. godina od donošenja UN-ove Opće deklaracije o ljudskim pravima, koja je označila prekretnicu u razumijevanju ljudskih prava kakva danas poznajemo, te prekretnicu u predanosti međunarodne zajednice njihovoj zaštiti. Dan donošenja Deklaracije obilježava se 10. prosinca kao Međunarodni dan ljudskih prava.

30. Međunarodna suradnja

U pogledu međunarodne suradnje, potpredsjednik, odnosno potpredsjednica Vlade održali su više sastanak sa predstavnicima međunarodnih institucija i organizacija te sudjelovali u događanjima vezanima za razne međunarodne inicijative. Posebno ističemo sljedeće:

Potpredsjednica Šimpraga sudjelovala na obilježavanju 75 godina od donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima UN-a. Potpredsjednica Vlade Anja Šimpraga predvodila je hrvatsku delegaciju na obilježavanju 75. obljetnice donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda, koja održana 11. i 12. prosinca u Ženevi. Potpredsjednica Šimpraga je u obraćanju u sklopu događanja potvrdila posvećenost Republike Hrvatske zaštititi i promociji ljudskih prava kroz rad Savjeta za ljudska prava, jačanje pravne zaštite žrtava kaznenih djela s posebnim naglaskom na žene i žrtve obiteljskog nasilja, jačanje mira i sigurnosti te jačanje svijesti o žrtvama ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida.

Potpredsjednica Šimpraga sudjelovala je i na panelu o digitalnim tehnologijama i ljudskim pravima te istakla da je potrebno osigurati da tehnološke inovacije budu uključive i otvorene, te da ne diskriminiraju ranjive skupine koje su ionako u riziku od diskriminacije. Potencijal novih tehnologija, posebice umjetne inteligencije potrebno je usmjeriti kako bi se ojačali mehanizmi zaštite ljudskih prava kroz pravosuđe i pravni zaštitu ali i olakšao pristup dobrima i uslugama.

Potpredsjednica je zaključila da je potrebno osigurati da pri raspravi o novim tehnologijama i nacionalnim i nadnacionalnim zakonskim rješenjima koje se odnose na nove tehnologije voditi računa o ljudskim pravima i u proces kreiranja javnih politika vezanih za nove tehnologije uključiti i stručnjake za ljudska prava. Završno je istakla i da je Republika Hrvatska prepoznala ove izazove i kroz donošenje Strategije digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine.

U sklopu događanja održan je i bilateralni sastanak s ministrom za ljudska i manjinska prava u Vladi Crne Gore g. Fatmirom Gjekom.

Potpredsjednica Vlade Anja Šimpraga primila je ministra za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike Srbije Tomislava Žigmanova, 18. rujna 2023. u Banskim dvorima.

Sastanak je održan u sklopu studijskog posjeta predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike Srbije te organizacija civilnoga društva iz Republike Srbije Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Potpredsjednica Šimpraga i ministar Žigmanov razgovarali o razmjeni dobrih praksi i umrežavanju institucija Republike Hrvatske i Republike Srbije u procesima kreiranja javnih politika i suradnje s civilnim društvom. Istaknuto je da su organizacije civilnoga društva važan akter u izradi i provedbi javnih politika te da Republika Hrvatska ima kvalitetan normativni i institucionalni okvir za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva koji može biti primjer zemljama u regiji.

Navedeno je i da je u procesu europskih integracija važno imati kvalitetan i otvoren dijalog sa civilnim društvom i da iskustva Republike Hrvatske mogu poslužiti kao primjer Republici Srbiji, pri čemu je potpredsjednica istakla podršku svim vidovima suradnje između Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog i institucija Republike Hrvatske.

U sklopu posjeta gostiju iz Republike Srbije održan je i sastanak potpredsjednice Vlade i ministra Žigmanova s predstavnicima institucija i organizacija uključenih u provedbu projekta „Dijalog promjena: Podrška reformama kroz suradnju organizacija civilnog društva i javnih vlasti“ u sklopu kojeg je i realiziran studijski posjet, a koji je financiran sredstvima Europske unije. Na sastanku je predstavljen projekt „Dijalog promjena“ u čijoj provedbi sudjeluje i Ured za udruge te su razmotrene daljnje mogućnosti za suradnju i prijenos znanja u ovom području.

Ministar Žigmanov zaključno je pozvao potpredsjednicu Vlade u službeni posjet Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike Srbije.

Od 9. do 12. prosinca 2023. savjetnik u Uredu potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, Viktor Koska sudjelovao je u studijskom posjetu Republici Njemačkoj i Kraljevini Danskoj. Studijski posjet organiziran je u suradnji s Europskim centrom za manjinska pitanja (Flensburg, Savezna Republika Njemačka) a u provedbi događanja sudjelovali su znanstvenici sa Instituta za migracije i narodnosti, politički predstavnici nacionalnih manjina u Njemačkoj, Danskoj,

Hrvatskoj i Srbiji, te članovi manjinskih organizacija i medija na manjinskom jeziku u ovim državama. Tijekom boravka sudionici su imali prilike usporediti povijesni kontekst i kulturno-političke pretpostavke implementacije različitih modela zaštite manjinskih prava, te uspostaviti osnove za zajedničku suradnju između znanstvenih i manjinskih zajednica u budućnosti. Najavljeni su uzvratni studijski posjeti u Hrvatskoj u 2024. godini.

31. Konferencije, manifestacije i događanja na kojima su sudjelovali predstavnici Ureda

Potpredsjednik i potpredsjednica Vlade te predstavnici Ureda potpredsjednice Vlade sudjelovali su na 53 konferencije, seminara, okrugla stola i druga javna događanja.

Potpredsjednica (i potpredsjednik) sudjelovala je na brojnim konferencijama, u organizaciji drugih državnih tijela te organizacija civilnoga društva. Također potpredsjednica je u svom radu obišla brojne lokalne zajednice i jedinice lokalne i područne samouprave, najčešće prilikom obilježavanja dana grada odnosno općine, od čega izdvajamo: Grad Knin, Grad Beli Manastir, Općina Erdut, Općina Gvozd, Općina Gračac, Grad Vrbovsko, Općina Krnjak.

Potpredsjednica je aktivno surađivala i s drugim manjinskim zajednicama i zastupnicima drugih nacionalnih manjina kao i na skupovima koje su organizirali, pri čemu izdvajamo sudjelovanje na obilježavanju Svjetskog dana Roma od početka mandata, sudjelovanje na okruglom stolu "Naše bogatstvo: Talijanska autohtona zajednica i nacionalne manjine" i sudjelovanje na konferenciji veleposlanika u Daruvaru s temom prava nacionalnih manjina u RH, koju su organizirali Veleposlanstvo Češke u RH te saborski zastupnik češke i slovačke manjine g. Bilek.

Važan aspekt ovog oblika javnog djelovanja Ureda potpredsjednice Vlade odnosi se na sudjelovanje na komemoracija i obilježavanjima stradavanja kako iz razdoblja II. Svjetsko rata tako i iz razdoblja Domovinskog rata. Potpredsjednica je bila redoviti sudionik obilježavanja Dana proboja logoraša iz Jasenovca, Komemoracija za žrtve logora Jadovno, kao i komemoracija u Gruborima, Varivodoma, Glušcima te drugim lokacijama.

32. Medijski nastupi

Potpredsjednik, odnosno potpredsjednica Vlade u navedenom mandatu održavali su redovitu komunikaciju s medijima, prvenstveno kroz intervju televizijskim kućama te pisanim medijima.

Djelatnici Ureda također u gostovali u emisiji Prizma na HRT vezano za teme iz djelokruga rada Ureda (Popis stanovništva iz pozicije nacionalnih manjina, obilježavanje 20 godina od donošenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, izbori za Vijeća i predstavnike nacionalnih manjina itd.)

33. Edukacije i stručna usavršavanja

Djelatnici Ureda potpredsjednice Vlade kontinuirano su usavršavali svoja znanja i vještine za obavljanje poslova u nadležnosti Ureda. U mandatnom razdoblju djelatnici Ureda pohađali su 29 edukacija i programa stručnog usavršavanja.

Navedene edukacije provodile su se putem Državne škole za javnu pravu te drugih pružatelja edukacijskih usluga.

Ističemo i da je ovlaštenu za obavljanje poslova predstojnik Ureda potpredsjednice Vlade, Nemanja Relić, u 2023. sudjelovao na međunarodnom programu stručnog usavršavanja u području javne uprave na Državnom institutu za javnu upravu (INSP) Republike Francuske, te je za istu dobio stipendiju Veleposlanstva Republike Francuske u RH.

IV. ZAKLJUČAK

Ured potpredsjednice Vlade u mandatu Anje Šimprage te prethodno Borisa Miloševića, uredno je i pravovremeno izvršavao sve zadaće iz svog djelokruga rada.

Ured potpredsjednice Vlade održavao je stalnu i redovitu komunikaciju s državnim i regionalnim te lokalnim tijelima kao i sa pripadnicima akademske zajednice, građanima, udrugama i zainteresiranom javnošću s ciljem jačanja sustava zaštite i promocije ljudskih prava u Republici Hrvatskoj.

Ured je, na čelu s potpredsjednicom Vlade, aktivno sudjelovao u kreiranju i donošenju javnih politika i normativnih akata u području društvenih djelatnosti i ljudskih prava.

Kao ključna postignuća Ureda, potrebno je istaknuti uspostavu Savjeta za ljudska prava Vlade, kao središnjeg savjetodavnog tijela na državnoj razini za pitanja ljudskih prava. Savjet za ljudska prava prepoznat je kao važno tijelo i mehanizam za raspravu o ljudskim pravima, kako od strane organizacija civilnoga društva i neovisnih institucija koje se bave ljudskim pravima, tako i od državnih tijela i međunarodnih institucija. Važno je i istaknuti da je u mandatu Ureda potpredsjednice Vlade usvojen ključni dokument za zaštitu i promicanje ljudskih prava u Republici Hrvatskoj, Nacionalni plan zaštite i promocije ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije do 2027.

Ured je imao koordinativnu ulogu u svim procesima vezanima za zaštitu ljudskih prava, povezujući sve aktere i dajući konkretne prijedloge i planove rada. Ured je također koordinirao politike i aktere vezane za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

Predstavnici Ureda na čelu s potpredsjednicom sudjelovali su na brojnim konferencijama i događanjima na nacionalnom i međunarodnom planu. Odlazak tadašnjeg potpredsjednika Vlade Miloševića u Knin 5. kolovoza 2020. na obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, povijesni je događaj u poslijeratnim odnosima između Srba i Hrvata u Republici Hrvatskoj koji je otvorio vrata za istinski dijalog i pomirenje te daljnji razvoj međunacionalnih odnosa.

Donošenje Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata te Odluke o otpisu tražbina troškova parničnog postupka dosuđenih Republici Hrvatskoj, tražbina s naslova naknade štete i drugih tražbina dosuđenih Republici Hrvatskoj, u određenim postupcima važan je iskorak za civilne žrtve rata i korak ka rješavanju otvorenih pitanja iz Domovinskog rata u pogledu zaštite civilnih žrtava što je svakako bio jedan od ciljeva djelovanja Ureda potpredsjednice Vlade.

Kroz suradnju sa svim relevantnim akterima u društvu u području zaštite i promocije ljudskih prava Ured potpredsjednice Vlade je mogao pravovremeno reagirati na sve izazove u području

ljudskih i manjinskih prava te predlagati konkretne mjere i aktivnosti za unaprjeđenje sustava zaštite ljudskih i manjinskih prava u Republici Hrvatskoj